

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2002

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2002

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	2
2.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ	2
2.2 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	11
2.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ	22
2.4 ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	24
2.5 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	32
3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	40

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τους δυο πρώτους μήνες του 2002 φαίνεται να κυριαρχούν στις εγχώριες οικονομικές εξελίξεις η διατήρηση του πληθωρισμού σε σχετικά ψηλά επίπεδα και η πτωτική πορεία των τουριστικών αφίξεων, ενώ οι προοπτικές του τομέα για ολόκληρο το 2002 φαίνονται να συνδέονται άμεσα με το βαθμό και το χρόνο ανάκαμψης της διεθνούς οικονομίας αλλά και από τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή. Οι ασταθείς πολιτικές εξελίξεις πυροδοτούν διεθνείς προσδοκίες για ψηλότερες τιμές πετρελαίου και γενικότερα πληθωριστικές πιέσεις και πολλοί αναλυτές διαβλέπουν ότι η περίοδος χαλαρής νομισματικής πολιτικής ίσως να έχει ολοκληρωθεί.

Στον εγχώριο νομισματικό τομέα, συνεχίζει να παρατηρείται σαφής κάμψη τόσο στην παραχώρηση πιστώσεων, σε εγχώριο και σε ξένο νόμισμα, όσο και στις συναλλαγματικές εισροές. Οι τελευταίες, παρά την κάμψη που παρουσιάζουν αντιστρατεύονται τις συνήθεις εποχιακές τάσεις που επιτάσσουν εκροές, και συνεπικουρούμενες από το χαμηλό ποσοστό αποδοχής τίτλων δημοσίου στις δημοπρασίες συμβάλλουν στη διατήρηση συνθηκών πλεονασματικής τραπεζικής ρευστότητας. Η Κεντρική Τράπεζα στα πλαίσια της αντιπληθωριστικής πολιτικής της παρεμβαίνει στη χρηματαγορά μέσω δημοπρασιών (depos) για να διατηρήσει τα επιτόκια συμβατά με την αντιπληθωριστική πολιτική της.

Στο μέτωπο του πληθωρισμού οι τιμές κατά το μήνα Φεβρουάριο σημείωσαν αύξηση της τάξης του 2,70% όπως ακριβώς και τον Ιανουάριο. Η διατήρηση του πληθωρισμού στα ίδια επίπεδα οφείλεται στην άνοδο των τιμών των εισαγόμενων προϊόντων και στην επιτάχυνση της αύξησης των τιμών των υπηρεσιών από τη μια πλευρά, σε συνδυασμό με την επιβράδυνση της αύξησης των

τιμών στα εγχώρια γεωργικά προϊόντα και στην πτώση των τιμών τόσο των καυσίμων όσο και του ηλεκτρισμού.

Τα μηνύματα από τον τουριστικό τομέα δεν είναι ενθαρρυντικά αφού οι τουριστικές αφίξεις κατέγραψαν και το Φεβρουάριο σημαντική πτώση 13,9% έναντι μείωσης 15,8% τον Ιανουάριο, ενώ για ολόκληρη τη διμηνία η πτώση ήταν της τάξης του 14,7% σε σχέση με μείωση 2,0% την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Στην αγορά εργασίας, η ανεργία τον Ιανουάριο του 2002 ανήλθε, ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, στο 4,2% σε σύγκριση με 3,8% τον Ιανουάριο του 2001. Για ολόκληρο το 2001, το ποσοστό ανεργίας περιορίστηκε στο 3,0%, από το 3,4% που σημειώθηκε τον προηγούμενο χρόνο. Αξίζει όμως να σημειωθεί πως τα ποσοστά αυτά αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά τους εγγεγραμμένους άνεργους στα επαρχιακά γραφεία εργασίας. Σύμφωνα όμως με την έρευνα εργατικού δυναμικού (μέθοδο που εφαρμόζεται ευρέως στην Ε.Ε.) το ποσοστό ανεργίας φαίνεται να ανέρχεται στο 3,9% για το 2001, ή στο 3,0% αν εξαιρεθούν οι άνεργοι που επιζητούν μόνο μερική απασχόληση.

Στους πρωτογενείς και δευτερογενείς τομείς της οικονομίας εξακολουθούν να σημειώνονται τόσο θετικές όσο και αρνητικές εξελίξεις. Αυτή η ανάμικτη εικόνα είναι ιδιαίτερα εμφανής στο δευτερογενή τομέα αφού από τη μια πλευρά, η μεταποίηση παρουσιάζει συνολικά πτωτική πορεία για το 2001, ενώ από την άλλη πλευρά, η πορεία του τομέα των κατασκευών εξακολουθεί να είναι συνολικά θετική, αν και το Δεκέμβριο του 2001 και Ιανουάριο του 2002, οι πωλήσεις τσιμέντου στην εγχώρια αγορά σημείωσαν πτώση. Στον πρωτογενή τομέα, και ειδικότερα

στη γεωργία, παρατηρείται αισθητή ανάκαμψη με τη γεωργική παραγωγή να παρουσιάζεται σημαντικά αυξημένη το 2001, σε σύγκριση με μεγάλη μείωση που σημειώθηκε τον προηγούμενο χρόνο.

Στο εξωτερικό εμπόριο, η μείωση των συνολικών εισαγωγών συνεχίστηκε και τους δύο τελευταίους μήνες του 2001, σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 2000, με αποτέλεσμα ο ρυθμός αύξησης των συνολικών εισαγωγών για ολόκληρο το έτος να περιοριστεί στο 2,7%. Ταυτόχρονα οι συνολικές εξαγωγές παρουσίασαν ικανοποιητική αύξηση και το τελικό αποτέλεσμα ήταν μικρή μόνο διεύρυνση του ακαθάριστου εμπορικού ελλείμματος το 2001 σε περίπου £1.907,4 εκ., από £1.877,0 εκ. το 2000.

Η ιδιωτική κατανάλωση για πρώτη φορά μετά τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου παρουσίασε το Δεκέμβριο πτώση της τάξης του 1,0% έναντι ανόδου 10% το Νοέμβριο και αύξηση 7,9% το Δεκέμβριο του 2000. Για ολόκληρο το 2001 η ιδιωτική κατανάλωση σημείωσε μικρή επιτάχυνση σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Ειδικότερα, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων σημείωσε άνοδο της τάξης του 5,9%, σε σύγκριση με αύξηση 5,7% το 2000.

Για τα δημόσια οικονομικά, τα διαθέσιμα στοιχεία εξακολουθούν να αναφέρονται στην πρώτη εννιαμηνία του 2001 όπου το δημοσιονομικό έλλειμμα σημείωσε μεγάλη άνοδο και έφτασε τα £133,3 εκ. σε σύγκριση με £69,1 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, αντικατοπτρίζοντας, κυρίως, τη μεγάλη επιβράδυνση που σημειώθηκε στα δημόσια έσοδα. Για ολόκληρο το 2001, το δημοσιονομικό έλλειμμα εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει ελαφρώς το 2,7% του Α.Εγχ.Π. που είχε σημειωθεί κατά το 2000 παραμένοντας όμως κάτω από το 3,0% του Α.Εγχ.Π.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

2.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ

Διεθνείς Οικονομικές Εξελίξεις

Συγκρατημένη αισιοδοξία για τη μελλοντική πορεία των οικονομιών των ΗΠΑ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης επικρατεί στους οικονομικούς κύκλους, όπως διαφαίνεται από τις τελευταίες εκθέσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και αριθμού οικονομικών αναλυτών. Στις ΗΠΑ, τα τελευταία στοιχεία δείχνουν προς ένα ζωνρό πρώτο τρίμηνο με αμφίβολη, όμως, συνέχεια. Στην Ευρώπη άρχισαν να διαφαίνονται τα πρώτα σημάδια ανάκαμψης και ταυτόχρονα κάποιες προσδοκίες για αυξήσεις στα επιτόκια των κεντρικών τραπεζών στις αρχές του καλοκαιριού. Ήδη οι κεντρικές τράπεζες της Σουηδίας και της Νέας Ζηλανδίας προχώρησαν σε αύξηση των επιτοκίων τους. Η ύφεση στην Ιαπωνική οικονομία αναμένεται να συνεχιστεί παρά τα πρώτα σημάδια σταθεροποίησης.

Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ διατήρησε τα επιτόκια σταθερά κατά το πρώτο τρίμηνο του 2002, ενώ από τον τόνο της τελευταίας ανακοίνωσης διαφαίνεται το τέλος της περιόδου χαλαρής νομισματικής πολιτικής. Τα στοιχεία που έρχονται στο φως της δημοσιότητας ενισχύουν τις ελπίδες ανάκαμψης. Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης του πανεπιστημίου του Μίσιγκαν εκτοξεύθηκε το Μάρτιο στις 110,2 μονάδες, το ψηλότερο σημείο τους τελευταίους 15 μήνες. Η βιομηχανική παραγωγή το Φεβρουάριο, έναντι του προηγούμενου μήνα, κατέγραψε τη δεύτερη συνεχόμενη μηνιαία αύξηση της τάξης του 0,4%. Η ανεργία μειώθηκε τον ίδιο μήνα σε 5,5% από 5,6% που καταγράφηκε τον Ιανουάριο. Η αισιοδοξία που διέπει την αμερικανική αγορά αποτυπώνεται και στα στοιχεία που καταγράφουν

οι χρηματιστηριακές αγορές. Συγκεκριμένα, μετά τις πτώσεις που σημειώθηκαν το μήνα Ιανουάριο σαν αποτέλεσμα της κατάρρευσης της εταιρείας Enron, οι δείκτες Dow Jones, S&P 500, και Nasdaq κατέγραψαν αύξηση της τάξης του 5,6%, 4,9%, και 3,2%, αντίστοιχα. Πιο συγκρατημένο παρουσιάζεται το Εθνικό Γραφείο Οικονομικής Έρευνας (NBER) αφού σε ανακοίνωσή του δήλωσε ότι η ύφεση μπορεί να φτάνει στο τέλος της, αλλά χρειάζονται περισσότερα στοιχεία πριν θεωρηθεί σίγουρη η ανάκαμψη.

Στην **Ευρωζώνη** το Α.Εγχ.Π μειώθηκε το τέταρτο τρίμηνο του 2001 με ετήσιο ρυθμό της τάξης του 0,8%, η πρώτη μείωση από το 1993. Το Δεκέμβριο η βιομηχανική παραγωγή έδειξε ετήσια μείωση της τάξης του 4,1%, ενώ οι λιανικές πωλήσεις αυξήθηκαν μόνο κατά 0,4%. Η ανεργία τον Ιανουάριο έφτασε το 8,4% από 8,5% τον προηγούμενο μήνα και ο πληθωρισμός έπεσε το Φεβρουάριο στο 2,5% σε σύγκριση με 2,7% τον Ιανουάριο. Σε αντίθεση με τα πιο πάνω στοιχεία, ο δείκτης βιομηχανικής εμπιστοσύνης και ο δείκτης Purchasing Manager's Index (PMI) δείχνουν τον Ιανουάριο τη δεύτερη συνεχόμενη αύξηση. Ταυτόχρονα, το Μάρτιο ο δείκτης ZEW ο οποίος καταγράφει τις οικονομικές προσδοκίες στη Γερμανία ανέβηκε κατά 21,0 μονάδες. Οι ευρωπαϊκές χρηματιστηριακές αγορές δείχνουν κι αυτές σημαντική άνοδο αφού την περίοδο 20

Φεβρουαρίου – 20 Μαρτίου ο γερμανικός δείκτης DAX επέδειξε αύξηση 12,2%, ο γαλλικός δείκτης SBF 25 αυξήθηκε κατά 9,0%, ενώ ο ιταλικός δείκτης BCI ανέβηκε κατά 10,8%.

Το Α.Εγχ.Π. της **Ιαπωνίας** μειώθηκε περισσότερο απ' ότι αναμενόταν το τέταρτο τρίμηνο του 2001, επιδεικνύοντας ετήσια μείωση της τάξης του 4,5%. Σημαντική ήταν η μείωση στις επενδύσεις για επαγγελματικούς σκοπούς που έφτασε το 40% αναγόμενο σε ετήσια βάση. Ταυτόχρονα η βιομηχανική παραγωγή το μήνα Ιανουάριο μειώθηκε κατά 11,5%, ενώ οι ετήσιες λιανικές πωλήσεις μειώθηκαν κατά 3,8%. Παρά τα πιο πάνω αρνητικά στοιχεία ο δείκτης Nikkei 225 επέδειξε αύξηση 20% το Φεβρουάριο λόγω του ότι το οικονομικό έτος βαίνει προς το τέλος του.

Ο πληθωρισμός στη **Βρετανία** μειώθηκε το Φεβρουάριο στο 1,0%, κάτω από το στόχο της Τράπεζας της Αγγλίας, σε σύγκριση με 1,3% τον Ιανουάριο. Η βιομηχανική παραγωγή περιορίστηκε κατά 5,2% τους 12 μήνες μέχρι τον Ιανουάριο 2002, ενώ ο δείκτης FTSE 100 επέδειξε αύξηση της τάξης του 4,8% το μήνα Φεβρουάριο.

Πίνακας 1

Βασικοί Οικονομικοί Δείκτες¹

(Εκατοστιαία μεταβολή)

	Α.Εγχ.Π				Βιομηχανική Παραγωγή ετήσια	Λιανικές Πωλήσεις ετήσια	Ανεργία	Πληθωρισμός (CPI) Φεβρουάριος
	Τριμηνιαία Q3	Ετήσια Q3	Τριμηνιαία Q4	Ετήσια Q4				
Βρετανία	1,7	2,2	0,1	1,6	-5,2 (Ιαν.)	5,9 (Φεβ)	5,1 (Δεκ)	1,0
Ιαπωνία	-2,2	-0,5	-4,5	-1,9	-11,1 (Ιαν.)	-3,8 (Ιαν.)	5,3 (Ιαν)	-1,4
ΗΠΑ	-1,1	0,6	1,4	0,4	-4,1 (Φεβ.)	5,4 (Ιαν.)	5,5 (Φεβ)	1,1
Ευρωζώνη	0,4	1,4	-0,8	0,6	-4,1 (Δεκ.)	0,4 (Δεκ.)	8,4 (Ιαν)	2,4

¹ Πηγή: The Economist 16-22 Μαρτίου, 2002

Η συγκρατημένη αισιοδοξία που επικρατούσε το μήνα Ιανουάριο οδήγησε σε αναθεωρημένες εκτιμήσεις για την παγκόσμια οικονομία τόσο για το 2002 όσο και για το 2003 (πίνακας 2). Το Διεθνές Νομισματικό ταμείο προβλέπει ρυθμό ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας της τάξης του 2,5%. Ειδικότερα, το ΔΝΤ αναμένει ότι το Α.Εγχ.Π στις ΗΠΑ θα αυξηθεί κατά 1,4% τη φετινή περίοδο και 3,8% το 2003, σε αντίθεση με τις προηγούμενες προβλέψεις που κυμαίνονταν σε αρνητικά επίπεδα για το 2002 και σε οριακή αύξηση (0,7%) το 2003. Ακόμα ταχύτερη μεγέθυνση προβλέπουν οι Lehman Brothers για την αμερικανική οικονομία που εκτιμούν ρυθμούς αύξησης 2,2% και 3,5%, για το 2002 και 2003, αντίστοιχα. Για την περιοχή της ευρωζώνης την ίδια περίοδο το ΔΝΤ αναμένει αντίστοιχους ρυθμούς μεγέθυνσης γύρω στο 1,2% και 2,8%.

Σημαντικό ρόλο στις εκτιμήσεις για τον παγκόσμιο ρυθμό ανάπτυξης διαδραματίζουν οι εξελίξεις στις διεθνείς αγορές πετρελαίου. Οι τιμές του ακάθαρτου πετρελαίου σημείωσαν αύξηση μετά από μία συνεχιζόμενη αρνητική τάση που κράτησε περίπου 18 μήνες. Οι φόβοι για μία καινούργια στρατιωτική επέμβαση στο Ιράκ από τις ΗΠΑ και τους συμμάχους τους, φαίνονται αρχικά ως οι λόγοι της αύξησης. Μετά τα τελευταία γεγονότα στη Μέση Ανατολή και την αβεβαιότητα που κυριαρχεί στην περιοχή, οι τιμές του πετρελαίου αυξάνονται ακόμα περισσότερο και οι ελπίδες για μείωση του πληθωρισμού στην ευρωζώνη κάτω από το 2,0% μειώνονται αισθητά. Το μήνα Μάρτη η μέση τιμή του ακάθαρτου πετρελαίου έφτασε τα \$23,40, σε σύγκριση με \$20,23 το Φεβρουάριο και \$19,52 τον Ιανουάριο του 2002. Αξίζει να σημειωθεί ότι την 1 Απριλίου η τιμή του πετρελαίου είχε φτάσει τα \$27,40.

Πίνακας 2

Προβλέψεις Α. Εγχ. Π.

(% μεταβολή ετησίως)¹

	Ετήσια	The Economist Poll GDP Forecast ²				Lehman Brothers Weekly Outlook - GDP ³					
		2000	2001		2002		2001	2002		2003	
Βρετανία	2,2	2,2		1,9	(1,7)	2,9	2,4	2,0	3,0		
Ιαπωνία	1,6	-0,4	(-0,6)	-1,2	(-0,8)	1,1	-0,5	(-0,4)	-0,5	(-1,0)	0,5
ΗΠΑ	4,1	1,2	(1,1)	1,7	(0,6)	3,6	1,2	(1,0)	2,2	(1,0)	3,5
Ευρωζώνη	3,4	1,5		1,2		2,8	1,5	1,8	(1,5)	2,8	
Παγκόσμια	3,9						1,2	1,8	(1,2)	3,1	

¹ Οι αριθμοί σε παρένθεση δίνουν το αντίστοιχο του περασμένου μήνα, σε περίπτωση αλλαγής

² Πηγή: *The Economist*, 22 Μαρτίου, 2002

³ *Lehman Brothers Global Weekly Economic Monitor*, 22 Μαρτίου, 2002

Διεθνή Νομίσματα

Κατά τους μήνες Φεβρουάριο και Μάρτιο 2002 οι προσδοκίες για σύντομη ανάκαμψη στις ΗΠΑ και την Ευρωζώνη επηρέασαν ομοιότροπως τα αντίστοιχα νομίσματα. Σαν αποτέλεσμα, το ευρώ κατά την πιο πάνω περίοδο κατέγραψε μικρές μόνο διακυμάνσεις έναντι του δολαρίου, κυμαινόμενο, ως επί το πλείστον, μεταξύ 87 και 88 σεντ ανά ευρώ. Στις 28 Μαρτίου 2002 η ισοτιμία ανερχόταν στα 0,873 δολάρια ανά ευρώ.

Η στερλίνα κατά την υπό εξέταση περίοδο παρουσίασε παρόμοια με την πιο πάνω εικόνα, σημειώνοντας μικρές μόνο αλλαγές τόσο έναντι του δολαρίου όσο και έναντι του ευρώ. Στις 28 Μαρτίου 2002 οι αντίστοιχες ισοτιμίες που σημειώθηκαν ήταν 1,426 δολάρια ανά στερλίνα και 0,612 στερλίνες ανά ευρώ, ισοτιμίες που δεν διαφέρουν ουσιαστικά από το μέσο όρο των αντίστοιχων ισοτιμιών κατά τους μήνες Φεβρουάριο και Μάρτιο.

Η επικρατούσα «ηρεμία» στις διεθνείς αγορές συναλλάγματος κατά την πιο πάνω περίοδο αποτελεί και μια ένδειξη για τη μείωση της αβεβαιότητας όσον αφορά την έκταση και τη χρονική διάρκεια της επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας το τέλος του 2001 καθώς και τις προοπτικές ανάκαμψης της παγκόσμιας οικονομίας μέσα στο 2002. Οι συχνές μεταβολές των τάσεων των συναλλαγματικών μεταβολών που παρατηρούντο στο πρόσφατο παρελθόν, τουλάχιστον σε σχέση με τις ισοτιμίες του ευρώ, δολαρίου και στερλίνας, αποτελούσαν αποτύπωση αυτής της αβεβαιότητας που υπήρχε λόγω των συνεχών αναθεωρήσεων των μακροοικονομικών στοιχείων και προβλέψεων αλλά και των μεταβαλλόμενων

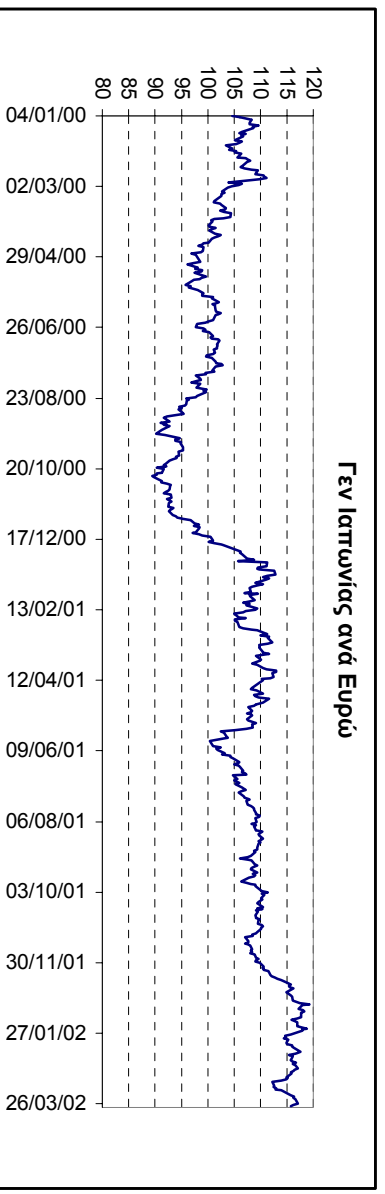
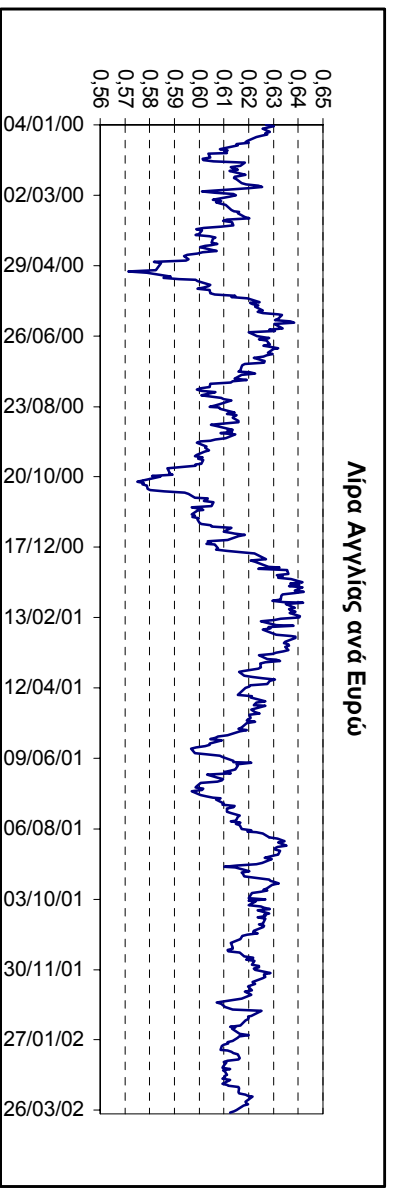
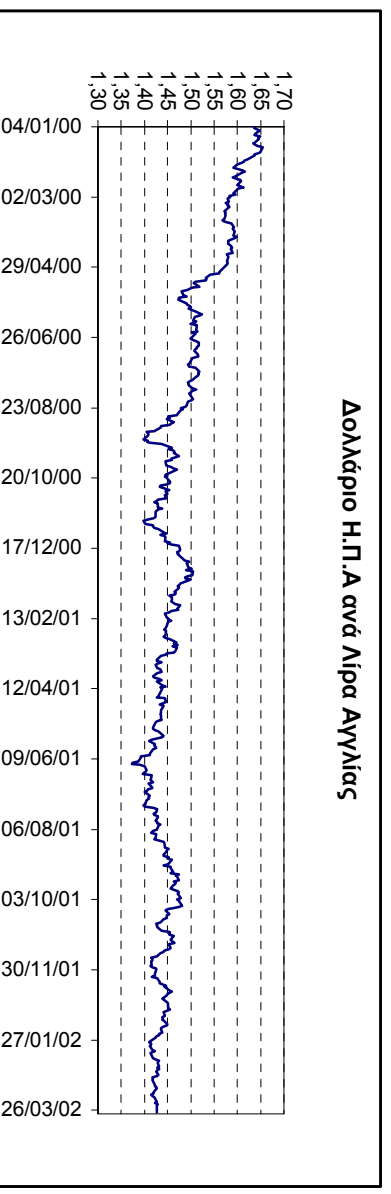
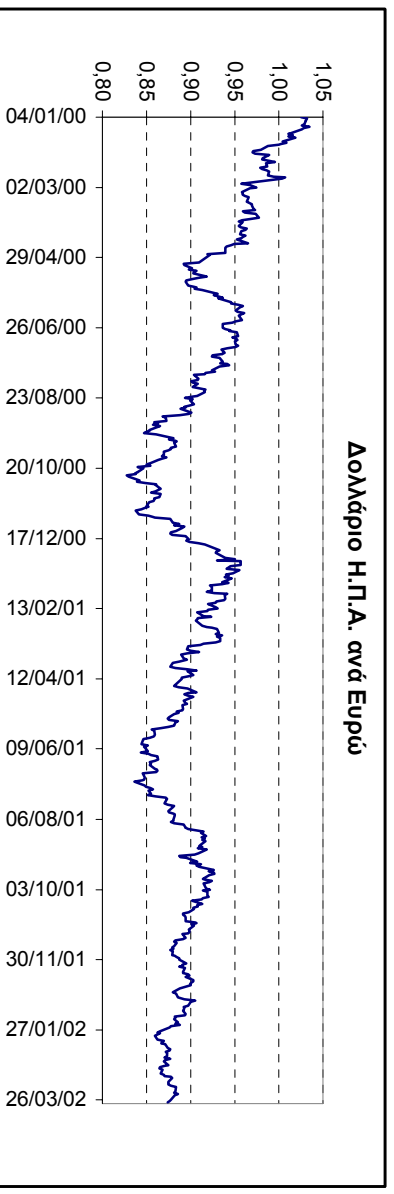
προσδοκιών σε σχέση με τη νομισματική πολιτική και την εν γένει οικονομική ανάκαμψη.

Σε αντίθεση με τα πιο πάνω διεθνή νομίσματα, το ιαπωνικό γεν κατέγραψε σημαντικές διακυμάνσεις κατά την περίοδο Φεβρουαρίου-Μαρτίου 2002, κυμαινόμενο μεταξύ 112 και 117 γεν ανά ευρώ (128 και 135 γεν ανά δολάριο), σημειώνοντας σημαντική ανατίμηση το Μάρτιο. Ενώ τα θεμελιώδη προβλήματα της ιαπωνικής οικονομίας συνεχίζουν να υπονομεύουν τις προοπτικές του γεν, η πιο πρόσφατη σημαντική ανατίμηση του ιαπωνικού νομίσματος, οφειλόταν κυρίως σε πρόσκαιρους παράγοντες, όπως για παράδειγμα ο επαναπατρισμός ιαπωνικών κεφαλαίων πριν το τέλος του δημοσιονομικού έτους που λήγει στις 31 Μαρτίου.

Μια γενική εικόνα για τις διακυμάνσεις στις διεθνείς συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά το πρόσφατο παρελθόν, μέχρι το τέλος Μαρτίου, 2002, παρουσιάζεται στο διάγραμμα 1.

Διάγραμμα 1

Διεθνείς συναλλαγματικές ισοτιμίες
4/1/2000 - 28/03/2002

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι εκτιμήσεις μεγάλου αριθμού διεθνώς αναγνωρισμένων και έγκυρων χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων για την πορεία των διεθνών συναλλαγματικών ισοτιμιών στο σύντομο μέλλον, όπως καταγράφονται από δημοσκόπηση του Reuters. Σύμφωνα με τον πίνακα 3, οι

αγορές αναμένουν ότι το ευρώ θα ενδυναμωθεί οριακά έναντι του δολαρίου και της στερλίνας κατά τους επόμενους δώδεκα μήνες, ενώ το γεν δεν αναμένεται να δείξει σημάδια ανάκαμψης έναντι των άλλων νομισμάτων, ως αποτέλεσμα των σοβαρών προβλημάτων που εξακολουθούν να ταλανίζουν την οικονομία της Ιαπωνίας.

Πίνακας 3

Προσδοκίες διεθνών αγορών για συναλλαγματικές ισοτιμίες Μηνιαία Δημοσκόπηση των Reuters

(Μάρτιος 2002)

Νόμισμα	Στατιστικά στοιχεία	Προσδοκίες για συναλλαγματικές Ισοτιμίες			
		1 μήνας	3 μήνες	6 μήνες	12 μήνες
Δολάρια ανά Ευρώ	Μέσος όρος	0,87	0,88	0,89	0,90
	Ελάχιστη τιμή	0,84	0,83	0,81	0,77
	Μέγιστη τιμή	0,93	0,96	0,98	1,01
	Αριθμός παρατηρήσεων	47	48	48	47
Δολάρια ανά Στερλίνα	Μέσος όρος	1,42	1,42	1,42	1,42
	Ελάχιστη τιμή	1,39	1,35	1,30	1,24
	Μέγιστη τιμή	1,45	1,48	1,51	1,53
	Αριθμός παρατηρήσεων	47	48	48	47
Γεν ανά Δολάριο	Μέσος όρος	133	135	136	135
	Ελάχιστη τιμή	126	125	122	117
	Μέγιστη τιμή	140	145	150	160
	Αριθμός παρατηρήσεων	47	48	48	47
Στερλίνες ανά ευρώ	Μέσος όρος	0,61	0,62	0,62	0,63
	Ελάχιστη τιμή	0,59	0,59	0,57	0,55
	Μέγιστη τιμή	0,64	0,65	0,67	0,68

Πηγή: Reuters. Η δημοσκόπηση διεξήχθη κατά την περίοδο 4-6 Μαρτίου, 2002.

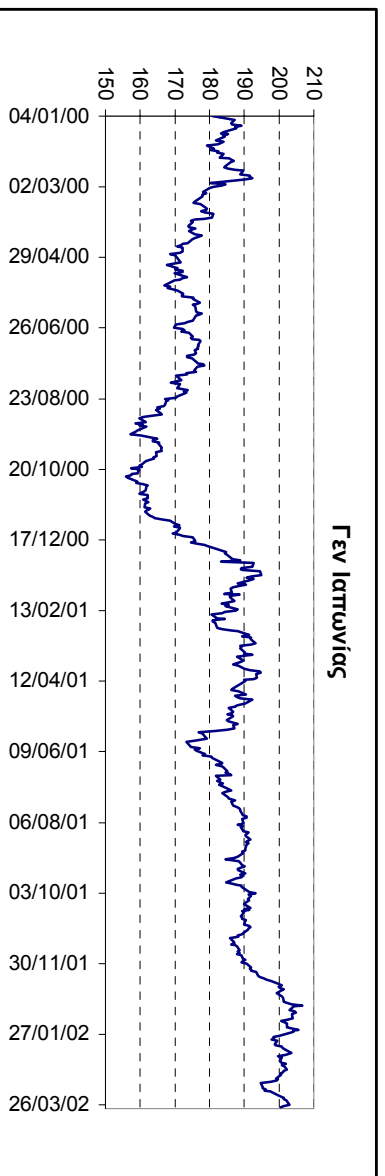
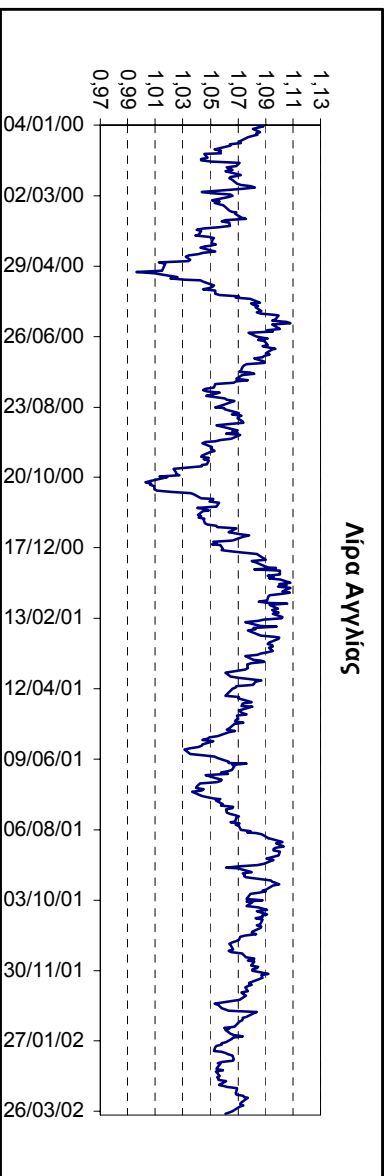
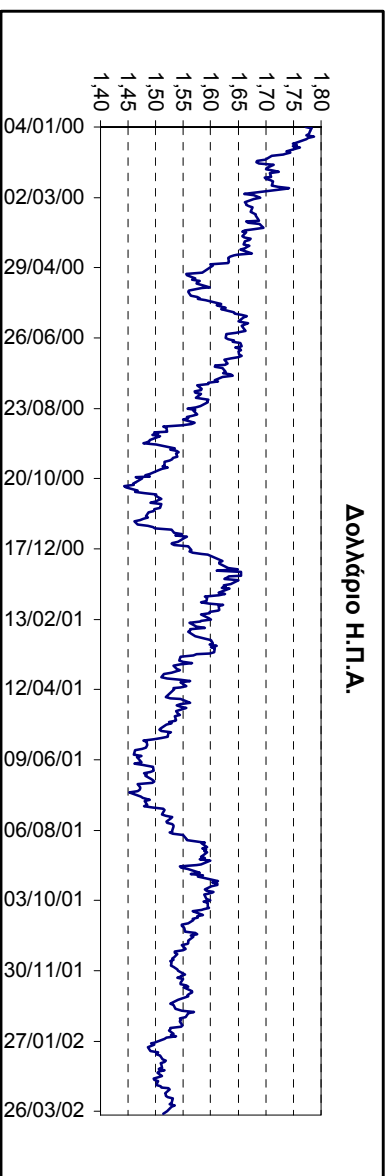
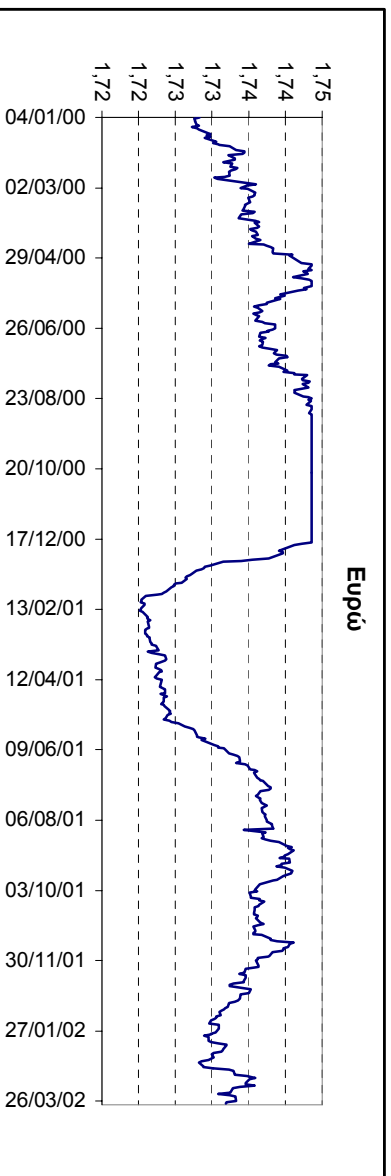
Κυπριακή λίρα

Το κυπριακό νόμισμα κατά τους μήνες Φεβρουάριο και Μάρτιο 2002 κατέγραψε οριακές διακυμάνσεις έναντι του ευρώ, φθάνοντας τα 1,732 ευρώ στις 29 Μαρτίου 2002 (μέση τιμή fixing). Αντικατοπτρίζοντας τις διακυμάνσεις των διεθνών νομισμάτων κατά την πιο πάνω περίοδο, η κυπριακή λίρα αποδυναμώθηκε μερικώς έναντι

του ιαπωνικού γεν ενώ παρέμεινε στα ίδια περίπου επίπεδα σε σχέση με την αγγλική στερλίνα και το αμερικάνικο δολάριο. Οι πρόσφατες συναλλαγματικές διακυμάνσεις της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, δολαρίου, στερλίνας και γεν παρουσιάζονται συνοπτικά στα πιο κάτω διαγράμματα.

Διάγραμμα 2

Συνολοαριθμητικές ιστορμιές έναντι της Κοπριακής Αίρας
4/1/2000 - 28/03/2002

Όσον αφορά την εγχώρια αγορά συναλλάγματος, τα συνοπτικά αποτελέσματα των συνεδριάσεων καθορισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών fixing που διεξήχθησαν μέχρι τις 28.3.2002, με βάση την ημερομηνία συναλλαγής (transaction date), παρουσιάζονται στον πίνακα 4. Όπως φαίνεται στον εν λόγω πίνακα, από την 1.1.2002 μέχρι τις 28.3.2002 καταγράφηκαν καθαρές εισροές ξένου συναλλάγματος ύψους £22,38 εκ. σε σύγκριση με

£18,71 εκ. τους πρώτους τρεις μήνες του 2001. Σημειώνεται ότι οι αγοραπωλησίες ξένου συναλλάγματος στις συνεδριάσεις fixing το Φεβρουάριο δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματική συνολική εικόνα της αγοράς γιατί στις 12.2.2002 η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε επιπρόσθετα, μέσω της διαπραπειακής αγοράς, ξένο συνάλλαγμα αξίας £49 εκ. περίπου.

Πίνακας 4

Συνοπτικά Αποτελέσματα Συνεδριάσεων Καθορισμού Συναλλαγματικών Ισοτιμιών Fixing

Μήνας	Μέση τιμή Fixing Ξένα νομίσματα προς Λ.Κ. (τελευταία ημέρα της περιόδου)			Αγορές(+)/Πωλήσεις(-) ξένου συναλλάγματος από την Κεντρική Τράπεζα (με βάση την ημερομηνία συναλλαγής)			
				Σε εκ. ξένου συναλλάγματος			Σε εκ. Λίρες Κ.
				Ευρώ	Δολάριο	Στερλίνα	
2001							
Ιανουάριος	1,7278	1,6060	1,0983	-169,80	-9,55	-7,00	-110,17
Φεβρουάριος	1,7264	1,5916	1,1016	49,25	-0,20	1,20	29,51
Μάρτιος	1,7275	1,5209	1,0670	130,40	38,00	-0,10	99,37
Απρίλιος	1,7283	1,5369	1,0713	81,25	-5,30	0,00	43,59
Μάιος	1,7338	1,4716	1,0382	233,25	5,30	0,00	138,17
Ιούνιος	1,7413	1,4743	1,0490	250,00	-1,00	0,00	143,20
Ιούλιος	1,7425	1,5265	1,0712	148,25	0,00	0,02	85,11
Αύγουστος	1,7455	1,5989	1,0962	39,45	0,00	0,00	22,58
Σεπτέμβριος	1,7411	1,5968	1,0852	0,75	9,50	5,30	11,28
Οκτώβριος	1,7414	1,5766	1,0833	15,90	15,50	10,28	28,46
Νοέμβριος	1,7414	1,5464	1,0861	-14,65	6,35	9,20	10,70
Δεκέμβριος	1,7387	1,5380	1,0622	-7,60	-3,05	3,50	-2,74
Σύνολο 2001				756,95	65,55	22,40	499,05
2002							
Ιανουάριος	1,7347	1,4977	1,0612	-13,45	-3,60	4,60	-5,76
Φεβρουάριος	1,7381	1,5053	1,0631	39,70	8,10	4,90	32,89
Μάρτιος*	1,7374	1,5161	1,0647	-6,00	0,00	-1,40	-4,75
Σύνολο 2002				20,25	4,50	8,10	22,38

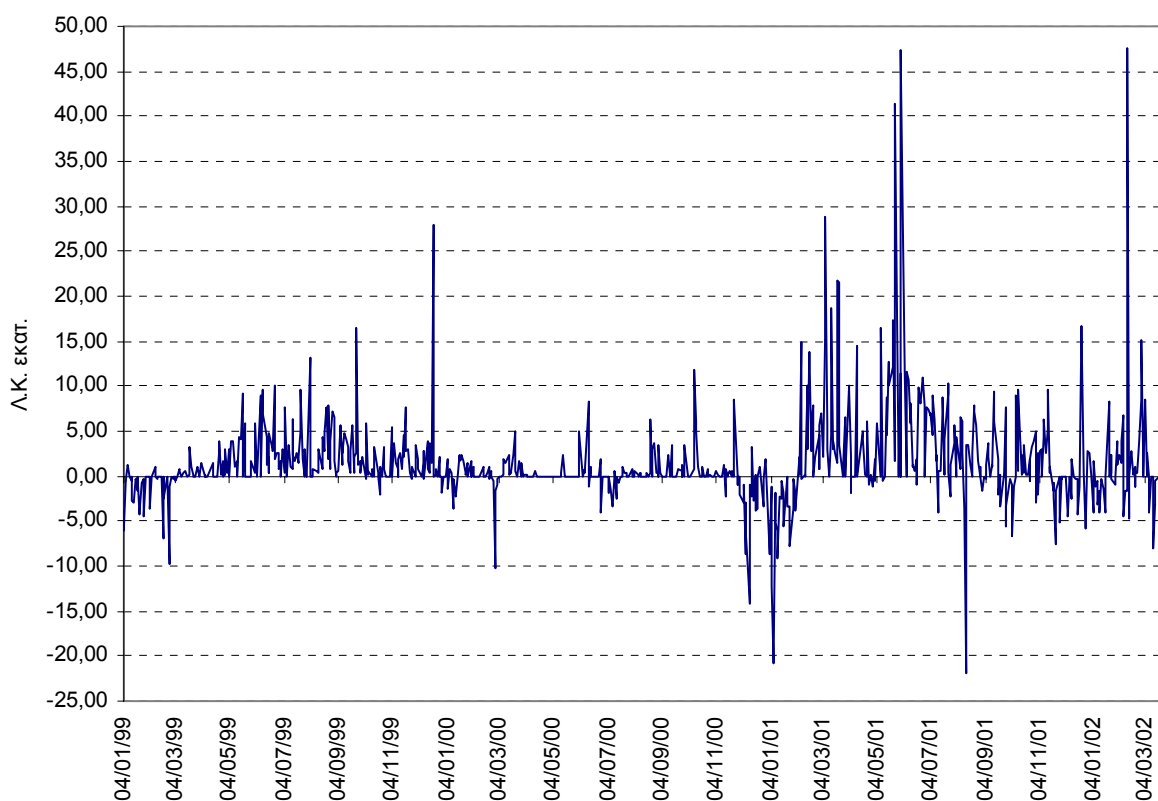
* Στοιχεία μέχρι τις 28.3.2002

Συνολικά, συμπεριλαμβανόμενων των παρεμβάσεων και άλλων πράξεων στη διατραπεζική αγορά (συγκεκριμένα, εκτέλεση προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος) η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε από το τραπεζικό σύστημα από τις 2.1.2001 μέχρι τις 28.3.2002 ξένο συνάλλαγμα αξίας £735,1 εκ. λιρών. Σημειώνεται ότι πέραν του 50% αυτών

των εισροών αποτελούν δανεισμό Κυπρίων πολιτών σε ξένο συνάλλαγμα, κυρίως ευρώ, από εγχώριες εμπορικές τράπεζες. Οι συνολικές αγοραπωλησίες συναλλάγματος της Κεντρικής Τράπεζας με τις εγχώριες τράπεζες σε ημερήσια βάση από το 1999 και εντεύθεν φαίνονται στο διάγραμμα 3.

Διάγραμμα 3

Ημερήσιες αγοραπωλησίες συναλλάγματος της Κεντρικής Τράπεζας με τις εγχώριες τράπεζες 4/1/1999-28/3/2002

Σημείωση: Αγορές ξένου συναλλάγματος από την Κεντρική Τράπεζα εμφανίζονται με θετικό πρόσημο.

2.2 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ*

Υπό το φως των διεθνών εξελίξεων και λαμβάνοντας υπόψη την ύπαρξη συγκρατημένης αισιοδοξίας στους οικονομικούς κύκλους για σχετικά γρήγορη έξοδο από την παγκόσμια ύφεση, η Κεντρική Τράπεζα στις 21 Φεβρουαρίου αποφάσισε να τηρήσει στάση αναμονής, διατηρώντας τα βασικά της επιτόκια αμετάβλητα. Η Κεντρική Τράπεζα στα πλαίσια της αντιπληθωριστικής της πολιτικής συνέχισε κατά τους μήνες Φεβρουάριο και Μάρτιο να παρεμβαίνει στην αγορά χρήματος μέσω δημοπρασιών αποδοχής καταθέσεων (depos)¹ απορροφώντας μέρος της πλεονασματικής ρευστότητας. Στις συνθήκες πλεονασματικής ρευστότητας συνέβαλαν αποφασιστικά οι συναλλαγματικές εισροές που εξακολούθησαν να παρατηρούνται το Φεβρουάριο και Μάρτιο.

Η δωδεκάμηνη συνολική ρευστότητα σημείωσε οριακή επιβράδυνση το Φεβρουάριο έναντι του προηγούμενου μήνα, καταγράφοντας ρυθμό μεγέθυνσης της τάξης του 12,7% από το 13,2% που σημειώθηκε τον Ιανουάριο. Η εξέλιξη αυτή ήταν το αποτέλεσμα της πτώσης που παρατηρήθηκε στην πρωτογενή ρευστότητα αλλά και στην επιβράδυνση της δευτερογενούς ρευστότητας. Οριακή επιβράδυνση κατέγραψε και ο κινητός μέσος όρος τριών μηνών των ετήσιων ρυθμών αύξησης της συνολικής ρευστότητας που καλύπτει την περίοδο από το Δεκέμβριο 2001 μέχρι και το Φεβρουάριο 2002, φθάνοντας το 13,11% σε σύγκριση με 13,43%

* Τα νομισματικά μεγέθη αναφέρονται σε όλα τα τραπεζικά ιδρύματα (all banks) δηλ. συμπεριλαμβάνουν την Τράπεζα Αναπτύξεως, την Κτηματική Τράπεζα Κύπρου και τον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης.

¹ Η διαφορά μεταξύ reverse repos και depos είναι ότι στη δεύτερη περίπτωση δεν γίνεται αγοραπωλησία τίτλων του δημοσίου ενώ η διάρκεια τους δυνατό να υπερβαίνει τις 15 μέρες.

κατά την τριμηνία Νοεμβρίου 2001 – Ιανουαρίου 2002.

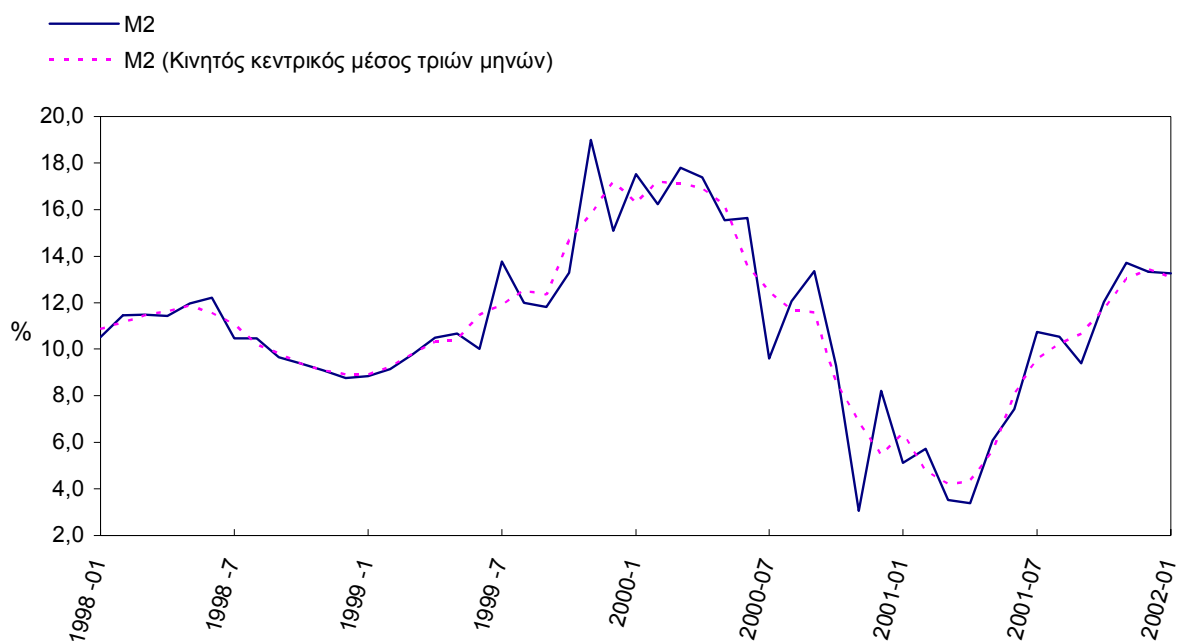
Στον πίνακα 6 παρουσιάζονται αναλυτικά οι παράγοντες που επηρεάζουν την τραπεζική ρευστότητα. Από τον πίνακα αυτό φαίνεται ότι τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα και οι πιστώσεις προς το δημόσιο κινήθηκαν προς αντίθετες κατευθύνσεις με τον πρώτο παράγοντα να παρουσιάζει σημαντική άνοδο και το δεύτερο πτώση. Αντίθετα, οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα παρέμειναν στα ίδια περίπου επίπεδα με τον προηγούμενο μήνα. Πιο συγκεκριμένα, η αύξηση τους 12 μήνες μέχρι το Φεβρουάριο 2002 στις πιστώσεις προς το δημόσιο τομέα μόλις έφτασαν τα £14,6 εκ., έναντι αύξησης £331,2 εκ. που καταγράφηκε τον προηγούμενο μήνα. Για την ίδια περίοδο, τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα παρουσίασαν αύξηση £465,6 εκ. σε σύγκριση με £167,2 εκ. τον Ιανουάριο. Αντίθετα, η επέκταση των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα παρέμεινε, σε απόλυτα μεγέθη, περίπου σταθερή φθάνοντας τα £756,6 εκ. σε σύγκριση με £783,0 τον προηγούμενο μήνα. Οι πιο πάνω συνιστώσες διορθωμένες όμως για τον εξωτερικό κυβερνητικό δανεισμό της τάξης των £312,7 εκ. φέρουν το ύψος των πιστώσεων προς το δημόσιο τομέα στα £327,3 εκ. και μειώνουν τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα στα £152,9 εκ., υποδηλώνοντας ότι στην επιβράδυνση του ετήσιου ρυθμού αύξησης της συνολικής προσφοράς χρήματος το Φεβρουάριο, σε σύγκριση με αυτή του προηγούμενου μήνα, συνέδραμαν και οι τρεις συνιστώσες της.

Σε ετήσιους ρυθμούς μεγέθυνσης, οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα παρουσίασαν το Φεβρουάριο του 2002 μικρή επιβράδυνση έναντι του προηγούμενου μήνα, φθάνοντας το 11,4%, σε σύγκριση με ρυθμό μεγέθυνσης 11,9% τον Ιανουάριο. Σύμφωνα με τον ετήσιο κινητό μέσο

Διάγραμμα 4

Αύξηση του M2

(ετήσια ποσοστιαία μεταβολή, μηνιαία στοιχεία)

όρο η πιστωτική επέκταση ήταν 12,0% την περίοδο Δεκεμβρίου 2001 – Φεβρουαρίου 2002, σε σύγκριση με 12,75% την περίοδο Νοεμβρίου 2001 – Ιανουαρίου 2002.

Η αύξηση των πιστώσεων φαίνεται να κινείται σε χαμηλά επίπεδα και κατά το Μάρτιο. Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία που καλύπτουν την περίοδο 1 Ιανουαρίου - 22 Μαρτίου, 2002, παραχωρήθηκαν νέες πιστώσεις ύψους £72,9 εκ.

έναντι £203,4 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Ο ρυθμός μεγέθυνσης των πιστώσεων αναγόμενος σε ετήσια βάση και προσαρμοσμένος για εποχικότητα αντιστοιχεί με αύξηση 6,2% έναντι 16,6% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Η τραπεζική χρηματοδότηση το Φεβρουάριο εκτιμάται, σύμφωνα με τη μέθοδο κατανομής (πλαίσιο 1), ότι υπολείπεται της τιμής αναφοράς περίπου κατά £37,9 εκ.

Πίνακας 5

Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή (%)

	1998	1999	2000	2001	2001 Φεβ.	2002 Ιαν.	2002 Φεβ.
M1 (Πρωτογενής ρευστότητα)	3,4	41,3	4,0	2,0	1,5	3,0	-1,3
M2 (Συνολική ρευστότητα)	8,8	15,1	8,2	13,3	5,7	13,2	12,7
Απαιτήσεις επί του ιδιωτικού τομέα	14,3	13,9	14,9	12,7	11,9	11,9	11,4

Πίνακας 6**Παράγοντες που επηρεάζουν τη συνολική ρευστότητα***(μεταβολή, Κυπριακές λίρες χιλιάδες)*

	Φεβ. 2002	Ιαν.-Φεβ.		Ιαν. 2001/2002	Φεβ. 2001/2002
		2001	2002		
Καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα (Foreign assets (net))	206.519	-133.303	205.343	167.243	465.609
Πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα (Claims on private sector)	32.902	119.049	49.806	783.033	756.564
Πιστώσεις προς τον δημόσιο τομέα (Claims on public sector)	-284.158	-49.817	-368.563	331.231	14.622
Αταξινόμητα στοιχεία (Unclassified items)	33.500	20.898	27.799	-446.066	-430.615
Συνολική Ρευστότητα (M2) (Total liquidity)	-11.237	-43.173	-85.615	835.441	806.180
Πρωτογενής ρευστότητα (M1) (Money supply)	-43.229	-105.309	-139.772	29.514	-12.917
Νόμισμα σε κυκλοφορία (Currency in circulation)	-1.750	-41.061	-36.968	25.485	27.363
Καταθέσεις όψεως (Demand deposits)	-41.479	-64.248	-102.804	4.029	-40.280
Δευτερογενής ρευστότητα (Quasi-money)	31.992	62.136	54.157	805.927	819.097

Η παραχώρηση δανείων σε κατοίκους Κύπρου σε ξένο συνάλλαγμα παρουσίασε κάμψη το Φεβρουάριο², φτάνοντας τα £12,1 εκ., σε σύγκριση με £18,0 εκ. τον Ιανουάριο. Το μερίδιο των πιστώσεων σε ξένο νόμισμα στις συνολικές πιστώσεις παρέμεινε περίπου σταθερό αφού το Φεβρουάριο έφθασε το 10,4% από το 10,3% του

προηγούμενου μήνα. Η ύφεση στον ξένο δανεισμό φαίνεται να συνεχίζεται το Μάρτιο αφού προκαταρκτικά στοιχεία μέχρι τη 22 Μαρτίου φέρουν το ύψος του ξένου δανεισμού σε μηδενικά επίπεδα.

² Σημειώνεται ότι τα αναφερόμενα μεγέθη περιλαμβάνουν μόνο τις χορηγίες των δανείων που παραχωρήθηκαν από όλα τα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα (all banks). Ο δανεισμός από τράπεζες του εξωτερικού σε Κύπριους σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβάλλονται για το μακροπρόθεσμο δανεισμό κυμαινόταν σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

Πίνακας 7

Απαιτήσεις επί του ιδιωτικού τομέα

(μεταβολή 2002, Κυπριακές λίρες εκατ.)

	Ιαν.	Φεβ.
Δάνεια σε ξένο νόμισμα	18,0	12,1
Συνολικές πιστώσεις	38,1	32,9

(υπόλοιπα τέλος περιόδου, Κυπριακές λίρες εκατ.)

	1998	1999	2000	2001	2002 Ιαν.	2002 Φεβ.
Δάνεια σε ξένο νόμισμα	246,0	355,2	373,5	729,9	747,9	759,9
Σύνολο πιστώσεων	4982,7	5673,5	6517,5	7315,5	7353,6	7386,5
%	4,9	6,3	5,7	10,4	10,3	10,4

Το ευρώ φαίνεται να συνεχίζει να κυριαρχεί στις προτιμήσεις των δανειζομένων σε ξένο συνάλλαγμα αφού σύμφωνα με τα στοιχεία του μακροπρόθεσμου δανεισμού για την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου το 82% των χορηγήσεων σε ξένο νόμισμα παραχωρήθηκε σ' αυτό το νόμισμα. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, γύρω στο 52% των δανείων σε ξένο συνάλλαγμα χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενων υποχρεώσεων, ενώ το 40% των δανείων κατανεμήθηκε στις κατασκευές στην Κύπρο και στην αγορά πάγιου εξοπλισμού³.

³ Αποπληρωμή υφιστάμενων υποχρεώσεων αναφέρεται τόσο σε υφιστάμενα δάνεια σε λίρες Κύπρου όσο και τη μετατροπή υφιστάμενων ξένων δανείων σε άλλο νόμισμα.

Πλαίσιο 1**Παρακολούθηση πιστωτικής επέκτασης***

Σύμφωνα με το οικονομικό πρόγραμμα (Financial Programme) ως τιμή αναφοράς για την πιστωτική επέκταση το 2002 καθορίστηκε το 11% για ολόκληρο το χρόνο. Επίτευξη της τιμής αναφοράς θα σημαίνει ότι οι πιστώσεις το 2002, ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π., θα ανεβούν στο 132% από 126% το 2001**.

Πιστώσεις ως % του Α.Εγχ.Π.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
ΠΙ/Α.Εγχ.Π.	100%	106%	113%	119%	126%	132%

Η συνεχής διεύρυνση των πιστώσεων ως ποσοστού του Α.Εγχ.Π. δημιουργεί εύλογες ανησυχίες για τη διατηρησιμότητα (sustainability) μιας τέτοιας πολιτικής και κατ'επέκταση η τιμή αναφοράς του 11% για τις πιστώσεις θα πρέπει τουλάχιστο να τηρηθεί. Επομένως, είναι απαραίτητο να διαπιστώνεται εάν η πορεία της πιστωτικής επέκτασης σε κάθε χρονική περίοδο βρίσκεται εντός ή εκτός της τιμής αναφοράς. Για να απαντηθεί το πιο πάνω ερώτημα εξετάζονται τρεις μέθοδοι:

(1) Αναγωγή σε ετήσιους όρους (annualised)

Ο ρυθμός αύξησης των πιστώσεων που παρατηρείται σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή ανάγεται σε ολόκληρο το έτος (annualised) δηλαδή εάν συνεχίσει η πιστωτική επέκταση να διευρύνεται με τον ίδιο ρυθμό που θα καταλήξει για ολόκληρο το έτος.

Για παράδειγμα η πιστωτική επέκταση σε απόλυτα μεγέθη από τα τέλη Δεκεμβρίου 2001 μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου, 2002 ήταν της τάξης των £49,8 εκ. Αυτή η απόλυτη μεταβολή μεταφραζόμενη σε ρυθμό αύξησης σε ετήσια βάση προσαρμοσμένη για εποχικότητα δίνει:

**Ετήσια Βάση
(εποχικά διορθωμένη***)**

6,6%

Τιμή αναφοράς

11%

(2) 12μηνος ρυθμός αύξησης

Η τιμή αναφοράς του 11% καθορίστηκε ως η αύξηση των πιστώσεων από Δεκέμβριο σε Δεκέμβριο. Οπότε θα ήταν λογικό να υποθέσουμε ότι ο κάθε μήνας έναντι του αντίστοιχου μήνα του προηγούμενου χρόνου θα πρέπει να παρουσιάζει ρυθμό αύξησης μικρότερο ή ίσο της τιμής αναφοράς ώστε η πιστωτική επέκταση στο τέλος του έτους να παραμείνει εντός των καθορισμένων πλαισίων. Με βάση τη μέθοδο αυτή ο 12μηνος ρυθμός επέκτασης των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα το Φεβρουάριο είναι:

* Η πιστωτική επέκταση συμπεριλαμβάνει όλα τα τραπεζικά ιδρύματα (all banks)

** Εάν συνυπολογισθεί και η χορήγηση πιστώσεων από τα συνεργατικά τότε οι συνολικές πιστώσεις ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π. διαφοροποιούνται ως 138,7% το 1997, 145,0% το 1998, 154,6% το 1999 και 158,1% το 2000.

*** Ο υπολογισμός της εποχικότητας έγινε με τη μέθοδο X11 και περιέλαβε μια περίοδο 15 χρόνων.

	12 μήνες	Τιμή Αναφοράς
	11,4%	11,0%
Κινητός Μέσος όρος	12,0%	

Η μέθοδος αυτή παρουσιάζει το πρόβλημα βάσης (base effect) δηλ. τα στοιχεία δυνατό να είναι παραπλανητικά εάν ο μήνας βάσης για κάποιο λόγο παρουσιάζεται ασυνήθιστα ψηλός ή χαμηλός. Για περιορισμό του προβλήματος η παρακολούθηση του εν λόγω μεγέθους δέον όπως συμπληρώνεται με τη μέθοδο των κινητών μέσων (moving average).

(3) Μέθοδος κατανομής

Η Κεντρική Τράπεζα υπολόγισε ότι οι πιστώσεις θα μπορούσαν να διευρυνθούν μέχρι £808 εκ. και να φτάσουν τα £8150 εκ. στο τέλος του 2002. Το ποσό αυτό (τιμή αναφοράς) δυνατό να κατανεμηθεί μέσα στους μήνες του 2002 σύμφωνα με την εποχικότητα των προηγούμενων ετών. Η όλη παρακολούθηση δυνατό να γίνεται με τον ακόλουθο πίνακα όπου η πρώτη γραμμή παρουσιάζει την κατανομή των πιστώσεων σύμφωνα με την τιμή αναφοράς και η δεύτερη γραμμή τη μέχρι σήμερα πραγματοποιηθείσα πιστωτική επέκταση. Όπως φαίνεται από τον πίνακα η μέχρι σήμερα πιστωτική επέκταση υπερβαίνει ελαφρά την τιμή αναφοράς.

Πίνακας τραπεζικής χρηματοδότησης 2002

(Κυπριακές λίρες εκατ.)

	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοεμ.	Δεκ.
Τιμή αναφοράς	7359	7431	7529	7550	7578	7658	7676	7646	7712	7753	7795	8150
Πραγματική	7360,2	7393,1										

* Ο υπολογισμός της εποχικότητας έγινε με τη μέθοδο X11 και περιέλαβε μια περίοδο 15 χρόνων. Επειδή δυνατό να διαφοροποιήθηκε μέσα στα χρόνια το εποχικό πρότυπο των τραπεζών λήφθηκε επίσης υπόψη το ποσοστό πιστώσεων που παραχωρήθηκε κάθε μήνα τα τελευταία 6 χρόνια.

** Τα στοιχεία του Ιανουαρίου είναι προκαταρκτικά.

Χρηματαγορά

Στην αγορά χρήματος συνέχισαν την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου να επικρατούν συνθήκες πλεονασματικής ρευστότητας. Σύμφωνα με τον πίνακα 11 στην ενίσχυση των συνθηκών πλεονασματικής ρευστότητας το Φεβρουάριο συνέβαλαν η αύξηση στα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα της Κεντρικής Τράπεζας και η νομισματική κυκλοφορία ενώ προς την απορρόφηση ρευστότητας συνέβαλε η αύξηση των κυβερνητικών καταθέσεων με την Κεντρική Τράπεζα. Ειδικότερα, τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα της Κεντρικής Τράπεζας παρουσιάζουν μέση ημερήσια αξία το Φεβρουάριο της τάξης των £1.384,4 εκ. από £1.309,0 εκ. τον προηγούμενο μήνα αντανακλώντας συναλλαγματικές εισροές ύψους £82,3 εκ. που παρατηρήθηκαν αυτό το μήνα. Μικρότερη συμβολή είχε και η νομισματική κυκλοφορία που μειώθηκε για εποχιακούς λόγους στα £363,9 εκ. κατά μέσο όρο το Φεβρουάριο

από £377,6 εκ. που καταγράφηκε τον προηγούμενο μήνα. Στον αντίποδα, η αύξηση των κυβερνητικών καταθέσεων με την Κεντρική Τράπεζα έφτασε τα £159,2 εκ. το Φεβρουάριο από τα £54,3 εκ. τον προηγούμενο μήνα. Μέρος από την αύξηση των κυβερνητικών καταθέσεων προήλθε από τις καθαρές πωλήσεις τίτλων του δημοσίου που έφτασαν το Φεβρουάριο τα £40,3 εκ.

Η Κεντρική Τράπεζα, για να διατηρήσει τα επιτόκια συμβατά με την αντιπληθωριστική πολιτική της, παρενέβηκε στην αγορά χρήματος μέσω δημοπρασιών (depos). Ειδικότερα το μήνα Φεβρουάριο η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε σε δύο δημοπρασίες συνολική ρευστότητα ύψους £290,0 εκ. με μέσο επιτόκιο 3,78%, ενώ το Μάρτιο και πάλι σε δυο δημοπρασίες απορροφήθηκε ρευστότητα αξίας £452,0 εκ. με το ίδιο περίπου μέσο επιτόκιο.

Πίνακας 8

Επιτόκια

(ποσοστά % ετησίως)

	1998	1999	2000	2001	2001 Μαρ.	2002 Φεβ.	2002 Μαρ.
Διατραπεζική αγορά (1 μέρα)	4,83	5,15	5,96	4,93	5,78	3,22	3,20
Repos	4,68	5,45	5,97	6,39	6,41		
Reverse repos/depos			4,44	4,59		3,78	3,76
Γραμμάτια δημοσίου (13 εβδομάδες)	5,50	5,54	5,75	6,00	6,09	4,00	4,00
Γραμμάτια δημοσίου (52 εβδομάδες)	5,99	6,00	6,21	6,35	6,61	4,21	4,22
Χρεόγραφα αναπτύξεως (2 χρόνια)			6,55	6,11		4,58	
Χρεόγραφα αναπτύξεως (5 χρόνια)	6,95	7,27	7,45	6,96	7,49	5,02	5,06
Χρεόγραφα αναπτύξεως (10 χρόνια)	7,22	7,36	7,55	7,66	7,59	5,37	
Χρεόγραφα αναπτύξεως (15 χρόνια)				6,47			

Σημείωση: Αριθμητικός μέσος όρος των σταθμικών μέσων επιτοκίων της περιόδου

Τα επιτόκια της χρηματαγοράς παρέμειναν σε χαμηλά επίπεδα, όπως διαμορφώθηκαν μετά τις τρεις μειώσεις στα βασικά επιτόκια. Το μέσο επιτόκιο της διατραπεζικής αγοράς διάρκειας μιας νύκτας μειώθηκε από το 3,39% τον Ιανουάριο, στο 3,22% το Φεβρουάριο και στο 3,20% το Μάρτιο, παραμένοντας σημαντικά χαμηλότερο από το επιτόκιο παρέμβασης (depos). Για το πολύ χαμηλό επιτόκιο στη διατραπεζική αγορά ευθύνεται το μικρό ποσοστό αποδοχής προσφορών στις δημοπρασίες τίτλων δημοσίου που είχε ως αποτέλεσμα να καταγραφούν καθαρές αποπληρωμές ύψους £59,8 εκ. το Μάρτιο. Γενικά, το ποσοστό αποδοχής προσφορών τίτλων δημοσίου, ο λόγος της αξίας των τίτλων που πωλήθηκαν ως προς τη συνολική αξία που ανακοινώθηκε, κυμαίνεται γύρω στο 45%.

Στις τρεις δημοπρασίες τριμηνιαίων γραμματίων του Φεβρουαρίου και Μαρτίου η μέση απόδοση παρέμεινε σταθερή στο 4,0%, ενώ το μέσο μηνιαίο επιτόκιο των γραμματίων του δημοσίου διάρκειας 52 εβδομάδων, παρέμεινε επίσης σταθερό τους μήνες Φεβρουάριο και Μάρτιο γύρω στο 4,21%, σε σύγκριση με το 4,25% που επικράτησε τον Ιανουάριο.

Όσον αφορά τους μακροπρόθεσμους κυβερνητικούς τίτλους, η απόδοση των χρεογράφων πενταετούς διάρκειας σημείωσε οριακή άνοδο. Συγκεκριμένα, στη μοναδική δημοπρασία του Μάρτη, το μέσο επιτόκιο έφτασε το 5,06%, σε σύγκριση με 5,02% που επικράτησε στις 25 Φεβρουαρίου και 4,99% στη δημοπρασία της 25^{ης} Ιανουαρίου. Στη μοναδική δημοπρασία χρεογράφων δεκαετούς διάρκειας, η απόδοση μειώθηκε στο 5,37%, σε σχέση με 7,57% στις 30 Ιουλίου 2001, τελευταία δημοπρασία κατά την οποία προσφορές έγιναν αποδεκτές.

Πίνακας 9

Πληθωρισμός και επιτόκια σε Ευρώπη και Κύπρο - Ιανουάριος 2002

(μέσος όρος τελευταίων 12 μηνών)

	Πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ)	Μακροπρόθεσμα Επιτόκια	Μακροπρόθεσμα Πραγματικά Επιτόκια
Βέλγιο	2,40	5,10	2,70
Δανία	2,30	5,10	2,80
Γερμανία	2,40	4,80	2,40
Ελλάδα	3,80	5,30	1,50
Ισπανία	3,20	5,10	1,90
Γαλλία	1,90	4,90	3,00
Ιρλανδία	4,10	5,00	0,90
Ιταλία	2,30	5,20	2,90
Λουξεμβούργο	2,30	4,80	2,50
Ολλανδία	5,10	5,00	-0,10
Αυστρία	2,30	5,10	2,80
Πορτογαλλία	4,30	5,20	0,90
Φιλανδία	2,70	5,00	2,30
Σουηδία	2,80	5,10	2,30
Ηνωμένο Βασίλειο	1,30	5,00	3,70
Ευρωζώνη	2,60	5,00	2,40
ΕΕ-15	2,40	5,00	2,60
Κύπρος	2,08	7,66*	5,58*

*Τα επιτόκια αναφέρονται στον Ιούλιο του 2001 και δεν αντανακλούν τις τρεις μειώσεις των βασικών επιτοκίων συνολικού ύψους 150 μ.β.

Η μη αποδοχή προσφορών στα δεκαετή χρεόγραφα το μήνα Ιανουάριο ταυτόχρονα με τη μείωση των μακροπρόθεσμων επιτοκίων στην Ευρώπη, είχε ως αποτέλεσμα η απόκλιση στα μακροπρόθεσμα ονομαστικά επιτόκια από τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά να αυξηθεί στις 266 μ.β. Ταυτόχρονα, η ψαλίδα μεταξύ των πραγματικών επιτοκίων της ευρωζώνης και των αντίστοιχων εγχώριων επιτοκίων μειώθηκε λόγω της αύξησης στον εγχώριο πληθωρισμό φτάνοντας τις 318 μ.β. τον Ιανουάριο έναντι διαφοράς 321 μ.β. το Δεκέμβριο (πίνακας 9). Το Φεβρουάριο αναμένεται ότι η διαφορά στα ονομαστικά μακροπρόθεσμα επιτόκια θα μειωθεί αισθητά λόγω αποδοχής προσφορών εγχώριων δεκαετών γραμματίων και της ταυτόχρονης αντανάκλασης των μειώσεων στα βασικά επιτόκια.

Διεθνή και Εγχώρια Επιτόκια

Όσον αφορά τα διεθνή επιτόκια, μια σειρά βελτιωμένων οικονομικών δεικτών δημιούργησαν μια συγκρατημένη αισιοδοξία για γρηγορότερη οικονομική ανάκαμψη και απέτρεψαν περαιτέρω μειώσεις στα βασικά επιτόκια των πλείστων χωρών. Η σταθεροποίηση των επιτοκίων τόσο από την ΕΚΤ όσο και από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (πίνακας 10) είχε ως αποτέλεσμα το εύρος της ψαλίδας στα βασικά τους επιτόκια να παραμείνει στις 125 μ.β. για το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης και 25 μ.β. στο επιτόκιο καταθέσεων μιας νύκτας.

Πίνακας 10

Βασικά επιτόκια

(ποσοστά % ετησίως, μεταβολές σε εκατοστιαίες μονάδες)

		μεταβολή
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (7 Μαρτίου 2002)		
Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos	3,25	-
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (Lombard)	4,25	-
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (Deposit facility)	2,25	-
Τράπεζα της Αγγλίας (7 Μαρτίου 2002)		
Repo Rate	4,00	-
Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (19 Μαρτίου 2002)		
Federal Funds Rate	1,75	-
Discount Rate	1,25	-
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (21 Φεβρουαρίου 2002)		
Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos	4,00	-
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (Lombard)	5,50	-
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (Deposit facility)	2,50	-

Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) σημείωσε δυο ακόμη συνεχόμενες μειώσεις τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο που συνοδεύτηκαν και με μείωση στον όγκο συναλλαγών. Συγκεκριμένα, την τελευταία μέρα του Ιανουαρίου, ο Γενικός Δείκτης Τιμών διαμορφώθηκε στις 124,35 μονάδες ενώ το Φεβρουάριο μειώθηκε περαιτέρω στις 110,31 μονάδες. (Διάγραμμα 6). Σε κλαδικό επίπεδο, τόσο τον Ιανουάριο και το Φεβρουάριο όλοι οι επί μέρους δείκτες σημείωσαν πτώση. Το Φεβρουάριο ο μέσος ημερήσιος όγκος μειώθηκε αισθητά στα £2,4 εκ. σε σύγκριση με £7,2 εκ. τον προηγούμενο μήνα και ο μέσος ημερήσιος αριθμός συναλλαγών μειώθηκε αντίστοιχα σε 2770 από 4877. Οι τίτλοι στους οποίους επικεντρώθηκε το μεγαλύτερο ποσοστό του μηνιαίου όγκου συναλλαγών τον Ιανουάριο ήταν στις μετοχές της Τράπεζας Κύπρου και της Φάρμας Χατζηιωάννου με ποσοστά 9,3% και 6,15%, αντίστοιχα, ενώ το Φεβρουάριο οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου και της Λαϊκής Τράπεζας συγκέντρωσαν ποσοστά 14,73% και 10,79%, αντίστοιχα.

Πίνακας 11

Ρευστότητα τραπεζικού συστήματος

(€ εκατ. , ημερήσιοι μέσοι όροι περιόδου)

	Προσφορά ρευστότητας					Απορρόφηση ρευστότητας						Τρεχούμενοι λογαριασμοί πιστωτικών ιδρυμάτων (MRA)	Νομισματική βάση (6+7+9+12)
	Πράξεις νομισματικής πολιτικής					Rev - geros & depes	Τραπεζο-γραμμάτια, νομίσματα σε κυκλοφορία (cur. in circul.)	Καταθέσεις κεντρικής κυβέρνησης (καθαρές)	Άλλοι παράγοντες απορρόφησης ρευστότητας (καθαροί)				
	Καθαρό ενεργητικό σε χρυσό και συνάλλαγμα (NFA)	Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης (geros)	Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης	Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (lomard)	Άλλες πράξεις (swap)					Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (overnight)	Πρόσθετες και ειδικές και Σ.Μ.Ε. Καταθέσεις (additional & special & S.M.E. dep.)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2000 Μαρ.	931,1	57,5	0,0	7,6	4,3	3,2	5,3	0,0	315,0	68,8	171,4	436,8	757,2
Απρ.	939,2	60,9	0,0	0,8	4,5	8,6	2,4	0,0	331,1	-6,1	226,6	442,9	776,4
Μαΐ.	931,3	21,8	0,0	9,6	8,7	0,2	0,2	0,0	349,0	-53,2	232,4	442,8	792,0
Ιουν.	987,8	0,0	0,0	17,3	4,0	1,1	0,6	0,0	354,2	-44,6	249,1	448,8	803,5
Ιουλ.	998,1	0,0	0,0	20,3	2,0	0,1	0,0	0,0	363,3	14,7	123,0	519,3	882,6
Αυγ.	1.006,0	0,0	0,0	11,5	1,8	0,5	1,7	0,0	365,1	50,6	92,9	508,5	875,3
Σεπ.	1.028,0	0,0	0,0	4,0	0,4	3,7	0,5	0,0	358,6	48,2	112,1	509,3	868,4
Οκτ.	1.018,1	0,0	0,0	18,6	4,3	0,3	0,0	0,0	354,7	-26,8	194,9	517,8	872,5
Νοε.	1.056,5	0,0	0,0	6,3	1,8	3,7	0,0	0,0	341,5	9,8	199,8	509,8	851,2
Δεκ.	1.007,1	0,0	0,0	18,9	1,1	4,1	0,5	0,0	353,8	-22,4	184,1	507,0	861,2
2001 Ιαν.	892,6	10,2	0,0	8,6	1,1	3,9	94,5	0,0	346,9	41,1	-5,2	431,3	876,6
Φεβ.	876,0	49,5	0,0	0,5	1,2	12,5	93,9	0,0	336,2	-17,7	58,7	443,6	886,1
Μαρ.	991,3	16,3	0,0	5,0	1,0	2,9	93,0	0,0	337,5	27,3	107,9	444,9	878,3
Απρ.	1.075,1	0,0	0,0	18,2	0,7	0,3	90,7	0,0	358,7	-10,3	204,8	449,7	899,5
Μαΐ.	1.109,6	0,0	0,0	28,2	1,2	1,0	84,2	0,0	369,4	47,9	186,2	450,3	904,9
Ιουν.	1.316,1	0,0	0,0	0,0	0,0	57,9	79,7	26,4	382,7	121,0	209,4	439,1	959,3
Ιουλ.	1.379,0	0,0	0,0	1,2	0,0	9,2	79,6	92,0	393,8	148,5	205,8	451,1	933,8
Αυγ.	1.333,2	0,0	0,0	0,5	0,0	39,3	79,6	58,6	393,9	114,1	190,8	457,2	970,2
Σεπ.	1.359,6	0,0	0,0	0,0	0,0	58,7	79,6	94,8	386,0	78,1	200,6	461,8	986,1
Οκτ.	1.358,1	0,0	0,0	2,3	0,1	19,4	79,6	104,7	384,3	47,3	260,7	464,5	947,8
Νοε.	1.372,1	0,0	0,0	2,3	0,0	13,3	79,4	118,5	366,5	43,9	286,3	466,6	925,8
Δεκ.	1.334,4	0,0	0,0	3,6	0,0	8,3	79,4	111,9	385,3	-0,6	285,7	468,1	941,1
2002 Ιαν.	1.309,0	0,0	0,0	0,8	0,0	16,4	79,4	174,3	377,6	54,3	134,7	473,1	946,6
Φεβ.	1.384,4	0,0	0,0	0,6	0,0	14,5	79,4	131,3	363,9	159,2	148,3	488,6	946,4

2.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Οι τιμές κατά το μήνα Φεβρουάριο του 2002 σημείωσαν αύξηση της τάξης του 2,70% όπως ακριβώς και τον Ιανουάριο. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, η διατήρηση του πληθωρισμού στα ίδια επίπεδα οφείλεται στην άνοδο των τιμών των εισαγόμενων προϊόντων και στην επιτάχυνση της αύξησης των τιμών των υπηρεσιών από τη μια πλευρά, σε συνδυασμό με την επιβράδυνση της αύξησης των τιμών στα εγχώρια γεωργικά προϊόντα και την πτώση των τιμών τόσο των καυσίμων όσο και του ηλεκτρισμού. Σημειώνεται πως η κατηγορία του νερού που στη μέχρι τώρα ανάλυση παρουσιαζόταν στην ίδια κατηγορία με τον ηλεκτρισμό (Α.3), έχει μετακινηθεί στην κατηγορία «βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή» (Α.2.1), έτσι ώστε η κατηγορία Α.3 να περιλαμβάνει μόνο τον ηλεκτρισμό.

Όσον αφορά στην κατηγορία των εγχώριων προϊόντων, η πιο σημαντική εξέλιξη κατά τον Φεβρουάριο του 2002 ήταν η επιβράδυνση της ανόδου των τιμών των γεωργικών προϊόντων οι οποίες σημείωσαν αύξηση της τάξης του 15,63%, σε σύγκριση με άνοδο κατά 21,82% που σημειώθηκε τον προηγούμενο μήνα.

Επισημαίνεται ότι οι σημαντικές αυξήσεις των τιμών των γεωργικών προϊόντων τους περασμένους μήνες οφείλονταν εν μέρει σε καταστροφές φυτειών λαχανικών από δυσμενείς καιρικές συνθήκες, που οδήγησαν στην κατακόρυφη αύξηση των τιμών των προϊόντων αυτών σε σχέση με τους προηγούμενους μήνες, ενώ φαίνεται πως η κατάσταση αυτή άρχισε να εξασθενεί από το Φεβρουάριο. Αξιοσημείωτη είναι επίσης η συνέχιση της πτώσης της τιμής του ηλεκτρισμού, ενώ οι διοικητικά καθορισμένες τιμές των καυσίμων μειώθηκαν κατά το Φεβρουάριο του 2002. Η μείωση στις τιμές των πετρελαιοειδών στην Κύπρο τους τελευταίους μήνες αντικατοπτρίζει κυρίως τις διεθνείς εξελίξεις στις αγορές πετρελαίου. Ενδεικτικά, ενώ οι τιμές του πετρελαίου (Brent) κατά το πρώτο δίμηνο του 2002 ανήλθαν κατά μέσο όρο στα \$19,9 το βαρέλι, την αντίστοιχη περίοδο του 2001 κυμαίνονταν στα \$26,6 το βαρέλι. Σημειώνεται πάντως η απότομη αύξηση της τιμής του πετρελαίου τις τελευταίες μέρες, λόγω της έκρυθμης κατάστασης στη Μέση Ανατολή. Αν η εμπόλεμη κατάσταση συνεχιστεί, τότε αναμένεται ότι οι τιμές του πετρελαίου θα παραμείνουν σε ψηλά επίπεδα με αρνητικές επιπτώσεις, μεταξύ άλλων, στον πληθωρισμό.

Πίνακας 12

Ποσοστιαία μεταβολή δείκτη τιμών καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία

	2000	2001	Φεβρουάριος 2001/2000	Ιανουάριος 2002/2001	Φεβρουάριος 2002/2001
Σύνολο	4,14	1,97	2,40	2,70	2,70
A Εγχώρια Προϊόντα	7,15	1,34	1,87	4,14	3,31
A.1 Γεωργικά	8,98	4,50	-3,31	21,82	15,63
A.2 Βιομηχανικά	4,47	0,79	2,43	0,60	1,27
A.2.1 Βιομηχ. μη πετρελαιοειδή	2,50	0,11	0,57	0,73	2,17
A.2.2 Καύσιμα και υγραέριο	14,86	3,99	11,59	0,00	-2,73
A.3 Ηλεκτρισμός	36,04	-2,66	15,66	-14,06	-14,87
B Εισαγόμενα Προϊόντα	2,13	0,47	1,41	-0,37	0,59
B.1 Μηχανοκίνητα οχήματα	3,78	0,55	1,94	0,41	0,46
B.2 Άλλα εισαγόμενα	0,93	0,41	1,01	-0,96	0,68
Γ Υπηρεσίες	2,52	3,35	3,40	2,97	3,22

Οι τιμές των εισαγόμενων προϊόντων σημείωσαν άνοδο κατά το Φεβρουάριο του 2002 της τάξης του 0,59% σε σχέση με πώση κατά 0,37% και άνοδο 1,41% που σημειώθηκαν, αντίστοιχα, τον Ιανουάριο του 2002 και το Φεβρουάριο του 2001. Η απότομη αύξηση των τιμών σε σχέση με τον Ιανουάριο δεν αφορά στην κατηγορία μηχανοκινήτων οχημάτων των οποίων οι τιμές σημείωσαν περίπου την ίδια αύξηση.

Τέλος, οι τιμές των υπηρεσιών κατέγραψαν αύξηση της τάξης του 3,22%, σε σύγκριση με άνοδο 2,97% τον Ιανουάριο του 2002 και 3,40% το Φεβρουάριο του 2001. Η επιτάχυνση της αύξησης των τιμών σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα αποδίδεται κυρίως στους τομείς των υπηρεσιών «υγεία» και «άλλα αγαθά και υπηρεσίες».

Σαν αποτέλεσμα των πιο πάνω εξελίξεων του μήνα Φεβρουαρίου, ο πληθωρισμός κατά το πρώτο δίμηνο του 2002 ανήλθε στο 2,70% σε σχέση με 1,92% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Εκτενέστερη ανάλυση των εξελίξεων στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά οικονομική κατηγορία παρουσιάζεται στους πίνακες 3 μέχρι 6 του παραρτήματος⁴. Σημειώνεται ότι η πιο πάνω επιτάχυνση του πληθωρισμού αφορά και τον υποκείμενο πληθωρισμό – core inflation – που ανήλθε σε 1,9% το πρώτο δίμηνο του 2002, σε σχέση με 1,6% το πρώτο δίμηνο του 2001 (ίδη πίνακα 3 του παραρτήματος).

⁴ Ο πίνακας 3 παρουσιάζει την ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή από το 1998 μέχρι το Φεβρουάριο του 2002, ενώ ο πίνακας 4 παρουσιάζει τις αντίστοιχες σταθμισμένες επιδράσεις των επιμέρους οικονομικών κατηγοριών πάνω στο συνολικό δείκτη για την ίδια περίοδο. Επιπρόσθετα, οι πίνακες 5 και 6 του επισυνημένου παραρτήματος παρουσιάζουν τις αντίστοιχες αναλύσεις των πρόσφατων εξελίξεων στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά κατηγορία προϊόντων.

Όσον αφορά τις προοπτικές για το 2002, ο πληθωρισμός αναμένεται να κυμανθεί γύρω στο 2,0%, με 2,5% χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η επίδραση της επικείμενης αύξησης του συντελεστή του Φ.Π.Α. και άλλων έμμεσων φόρων κατά τη διάρκεια αυτού του χρόνου⁵. Η προκαταρκτική αυτή πρόβλεψη, βασίζεται στο πλαίσιο ανάλυσης των τιμών κατά οικονομική κατηγορία, όπως παρουσιάζεται πιο πάνω⁶, και υποθέτει ότι οι διεθνείς τιμές πετρελαίου θα διατηρηθούν περίπου στο επίπεδο των \$22 το βαρέλι κατά τη διάρκεια του χρόνου, ενώ δεν θα σημειωθούν μεγάλες διακυμάνσεις της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, δολαρίου, στερλίνας και γεν. Επίσης, οι προβλέψεις θεωρούν ότι οι τιμές των γεωργικών προϊόντων θα σημειώσουν μικρή επιτάχυνση σε σχέση με το 2001, ενώ η νομισματική πολιτική στην Κύπρο θα είναι προσαρμοστική στις διεθνείς εξελίξεις στο βαθμό που δεν επηρεάζει τη μακροοικονομική σταθερότητα.

Σημειώνεται ότι, όσο πιο έντονη αποδειχθεί η αναμενόμενη επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης της κυπριακής οικονομίας κατά το 2002, λόγω των διεθνών αρνητικών εξελίξεων, κατά το τέλος κυρίως του 2001, τόσο πιο πιθανή θα είναι η τάση για χαμηλότερο πληθωρισμό, και αντιστρόφως.

Για σκοπούς σύγκρισης, στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα τελευταία μηνιαία στοιχεία του πληθωρισμού για την Κύπρο, την Ευρωζώνη και

⁵ Η επίδραση των φόρων αυτών πάνω στον πληθωρισμό σε ετήσια βάση, υπολογίζεται στις 2,0 μονάδες. Παρόλο που η επιβολή αυτών των φόρων κατά τη διάρκεια του 2002 θεωρείται σχεδόν βέβαιη, εν τούτοις, αβέβαιη είναι η ακριβής χρονική στιγμή της επιβολής τους, που τοποθετείται πάντως γύρω στο τέλος του δεύτερου τριμήνου.

⁶ Τα συμπεράσματα αυτά υποστηρίζονται και από προκαταρκτικές οικονομετρικές αναλύσεις με αυτοπαλίνδρομα μοντέλα με τριμηνιαία στοιχεία για την περίοδο 1992(1)-2001(4).

μερικές άλλες σημαντικές χώρες καθώς και οι αντίστοιχες προβλέψεις για το 2002.

Πίνακας 13

Πληθωρισμός: Κύπρος & άλλες χώρες

	μεταβολή σε ετήσια βάση	μήνας	πρόβλεψη για το 2002 ¹
Κύπρος	2,7	Φεβ.	2,2 ²
Ευρωζώνη	2,4	Φεβ.	1,6
Η.Π.Α.	1,1	Ιαν.	1,3
Μ.Βρετ.	1,0	Φεβ.	2,0
Γερμανία	1,7	Φεβ.	1,3
Ιταλία	2,5	Φεβ.	1,8
Δανία	2,5	Φεβ.	1,8
Γαλλία	2,0	Φεβ.	1,2
Αυστρία	1,9	Φεβ.	1,6
Βέλγιο	2,6	Φεβ.	1,6
Ισπανία	3,1	Φεβ.	2,3
Σουηδία	2,8	Φεβ.	2,0
Ελβετία	0,7	Φεβ.	0,6
Ιαπωνία	-1,4	Ιαν.	-1,0
Καναδάς	1,3	Ιαν.	1,2

(1) Πηγή: *The Economist*

(2) Πηγή: *Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου*

2.4 ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Παραγωγή

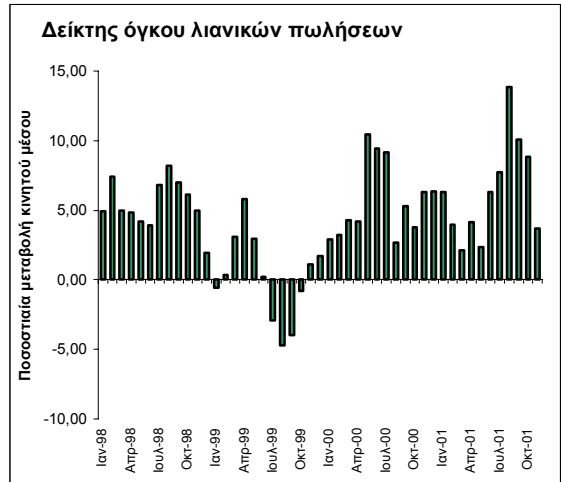
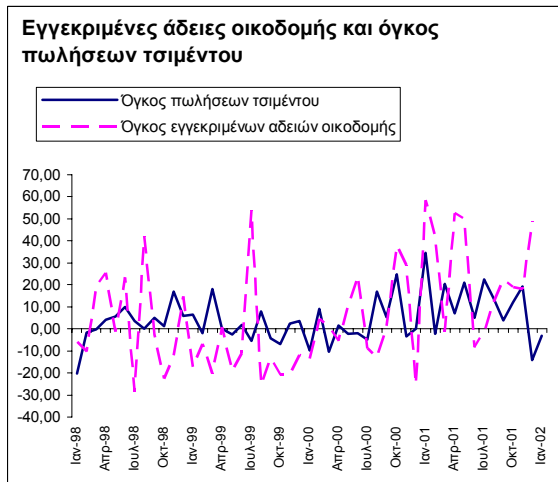
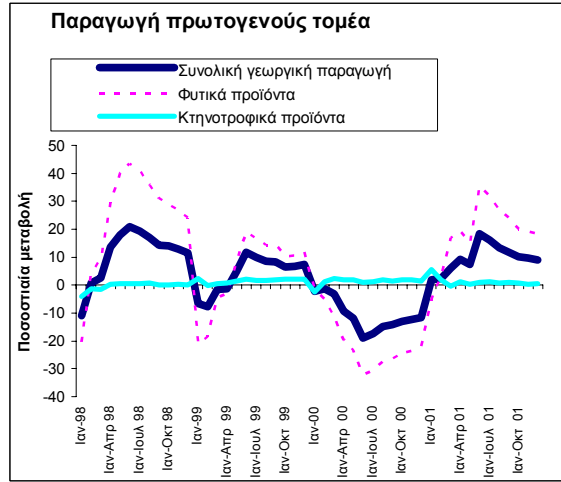
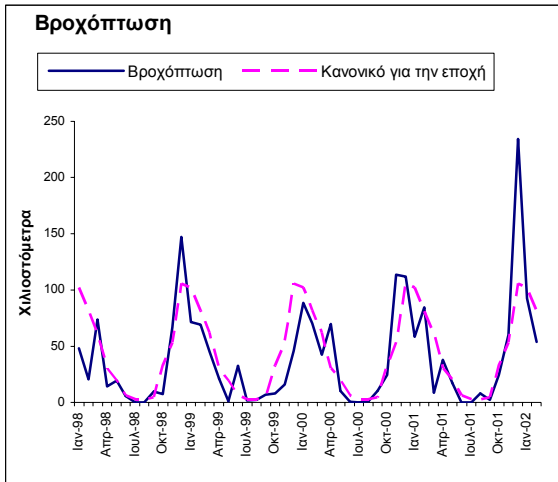
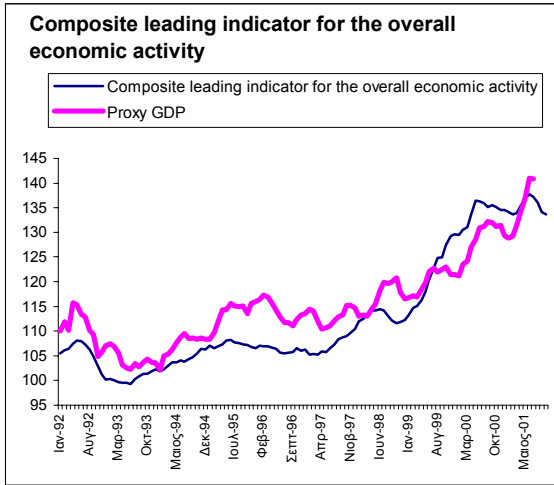
Βελτιωμένος παρουσιάζεται ο βαθμός αισιοδοξίας των επιχειρηματιών στη μεταποίηση και στις υπηρεσίες, πλην του τουρισμού, αναφορικά με τις προοπτικές των μονάδων τους στο πρώτο εξάμηνο του έτους. Σε αντιδιαστολή, τα έντονα σημεία κάμψης που παρουσιάζει ο τουρισμός αποτυπώνονται στην εκτίμηση ότι η τουριστική ζήτηση για το πρώτο τρίμηνο του έτους θα είναι χαμηλότερη της κανονικής. Το ενθαρρυντικό γεγονός είναι ότι η πλειονότητα των ξενοδόχων αναμένει βελτίωση παρά χειροτέρευση στο πρώτο εξάμηνο του έτους. Όσον αφορά τα στοιχεία που αφορούν τις εξελίξεις στην εγχώρια οικονομία, αυτά εξακολουθούν να αναφέρονται ως επί το πλείστο στο προηγούμενο έτος και τα

οποία δεν διαφοροποιούν σημαντικά την εικόνα από την Έκθεση του Ιανουαρίου. Αξίζει να επισημανθεί ότι ο πληθωρισμός το Φεβρουάριο διαμορφώθηκε στα ίδια επίπεδα του προηγούμενου μήνα, ενώ η ανεργία τον Ιανουάριο παρουσίασε άνοδο σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.

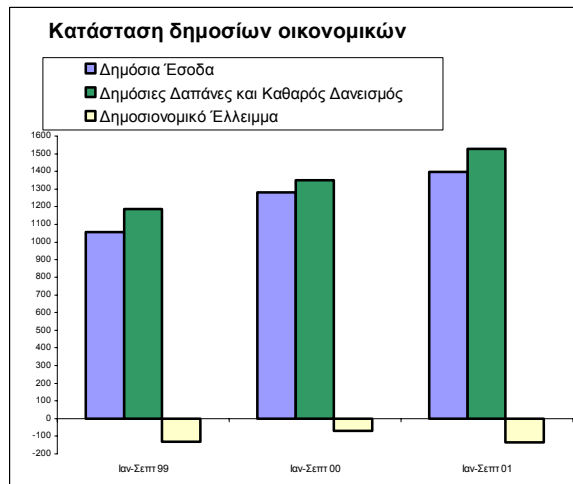
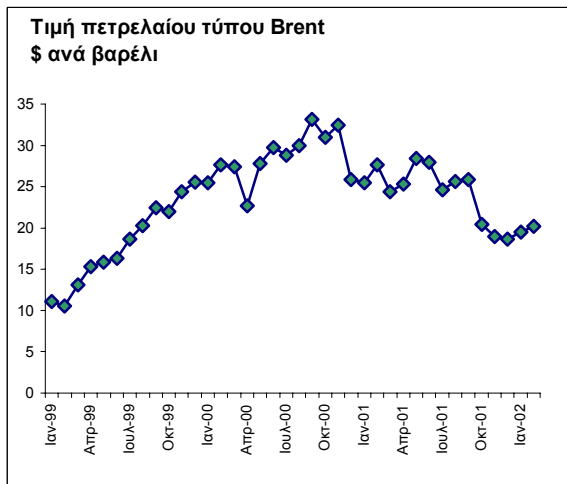
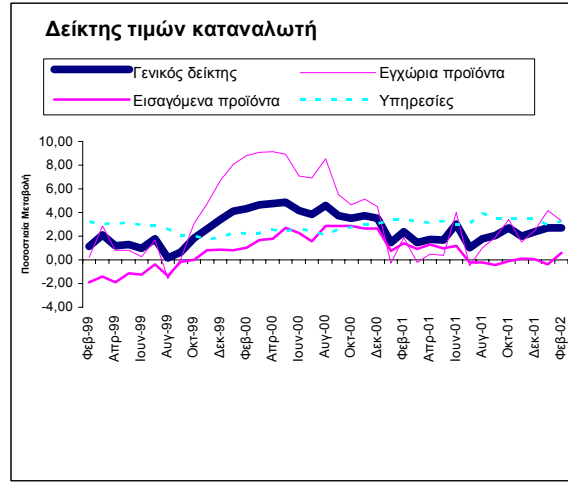
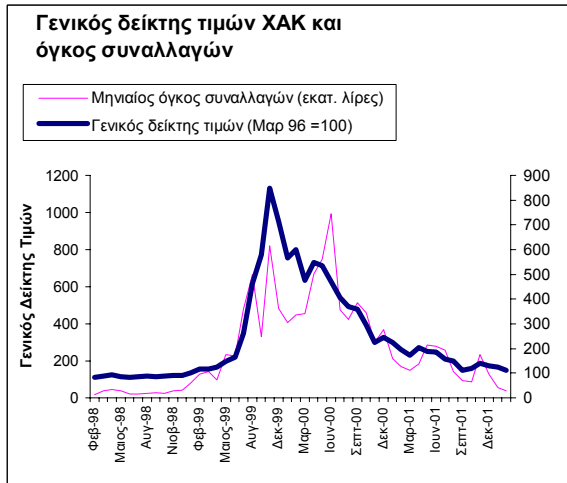
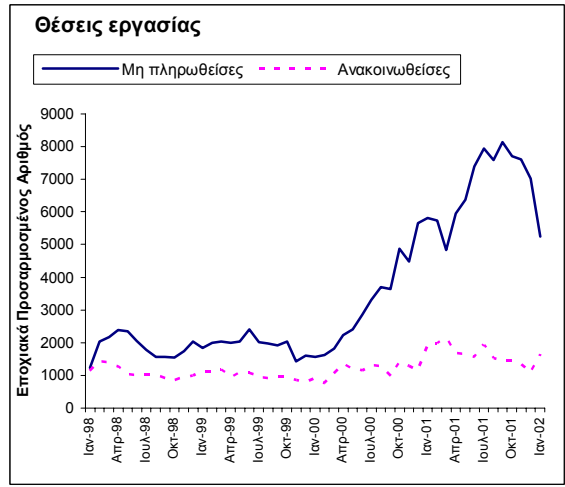
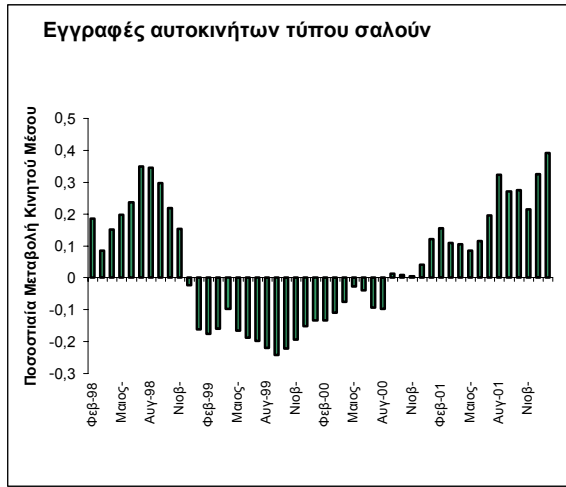
Αναλυτικότερα, ο πρωτογενής τομέας και ειδικότερα η γεωργική παραγωγή σημείωσε σημαντική ανάκαμψη το 2001 μετά από την πτωτική πορεία που παρατηρήθηκε τον προηγούμενο χρόνο, καταγράφοντας αύξηση κατά 9,1%, σε σύγκριση με πτώση 11,5% το 2000. Πιο συγκεκριμένα, η παραγωγή φυτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων σημείωσε αντίστοιχα αύξηση κατά 18,1% και 0,5%, σε σύγκριση με πτώση κατά 22,0% και αύξηση 1,5% αντίστοιχα, την ίδια περίοδο του 2000.

Στο δευτερογενή τομέα η εικόνα εξακολουθεί να είναι ανάμικτη. Σύμφωνα με τους περισσότερους δείκτες, οι προοπτικές του τομέα των κατασκευών διαγράφονται ευοίωνες. Συγκεκριμένα, ο δείκτης όγκου αδειών οικοδομής, που διαγράφει τις προοπτικές του τομέα των κατασκευών για τους επόμενους λίγους μήνες, συνέχισε να αυξάνεται και κατά το Δεκέμβριο του 2001, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 48,8%, σε σύγκριση με πτώση 25,2% τον αντίστοιχο μήνα του 2000. Παράλληλα, ο δείκτης αξίας αδειών οικοδομής ανήλθε κατά 46,3% το Δεκέμβριο, σε σύγκριση με πτώση 13,2% τον αντίστοιχο μήνα του 2000. Για ολόκληρο το 2001, οι δείκτες όγκου (αξίας) αδειών οικοδομής σημείωσαν άνοδο της τάξης του 23,4% (26,2%), σε σύγκριση με αύξηση κατά 2,6% (7,2%) το 2000. Οι πωλήσεις τσιμέντου στην εγχώρια αγορά παρουσίασαν το Δεκέμβριο για πρώτη φορά πτώση μέσα στο 2001 της τάξης του 14,2%, σε σύγκριση με άνοδο 0,1% τον αντίστοιχο μήνα του 2000. Για ολόκληρο το 2001, οι πωλήσεις τσιμέντου διευρύνθηκαν κατά 11,6%,

Διάγραμμα 5

Διάγραμμα 6

σε σχέση με άνοδο 1,1% που παρατηρήθηκε το 2000. Πτώση στις πωλήσεις τιμέντου κατά 3,1% σημειώθηκε και τον πρώτο μήνα του 2002, σε σύγκριση με άνοδο 34,5% τον Ιανουάριο του 2001.

Στη μεταποίηση, η εικόνα εξακολούθησε να είναι αρνητική αφού και τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο ο δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής συνέχισε την πτωτική του πορεία παρουσιάζοντας ισόποση μείωση κατά 0,5% και τους δυο μήνες, σε σύγκριση με πτώση 2,7% και 7,6% το Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2000 αντίστοιχα. Για ολόκληρο το 2001, ο δείκτης σημείωσε μείωση της τάξης του 2,6%, σε σύγκριση με άνοδο 4,0% το 2000. Η αναλυτική κατάσταση στη μεταποίηση κατά κατηγορία προϊόντων παρουσιάζεται στον πίνακα 14. Παρόλη τη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας που παρατηρήθηκε στη

μεταποίηση κατά το 2001, ο βαθμός αισιοδοξίας των επιχειρήσεων στον τομέα αυτό εμφανίζεται βελτιωμένος. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την έρευνα επιχειρηματικών προβλέψεων που διεξήχθη από τη Στατιστική Υπηρεσία τον Ιανουάριο του 2002, ένα ψηλότερο ποσοστό επιχειρηματιών προβλέπει βελτίωση στην κατάσταση της επιχείρησής τους για το επόμενο εξάμηνο σε σύγκριση με τις προβλέψεις του Οκτωβρίου του 2001. Επίσης ένα μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρηματιών προβλέπει αύξηση στην παραγωγική δραστηριότητα καθώς και αύξηση στις τιμές πώλησης των προϊόντων τους. Παρόλα αυτά όμως, ένα μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρηματιών προγραμματίζει μείωση στο εργατικό δυναμικό τους απ' ότι τον Οκτώβριο του 2001.

Πίνακας 14

Δείκτης Όγκου Συνολικής Βιομηχανικής Παραγωγής

(% μεταβολή)

	Δεκ. 2001/2000	Δεκ. 2000/1999	Ιαν.-Δεκ. 2001/2000	Ιαν.-Δεκ. 2000/1999
Συνολικός Δείκτης	-0,45	-7,64	-2,61	3,95
Τρόφιμα, Ποτά και Καπνοβιομηχανία	-4,82	-14,14	-7,29	4,04
Κλωστοϋφαντουργικές Ύλες και Προϊόντα	-8,76	-2,25	-3,45	-7,07
Δέρμα και Δερμάτινα Είδη	-10,33	-7,60	-7,84	-13,10
Ξύλο και Προϊόντα Ξύλου	9,96	-6,33	-1,87	6,91
Χαρτοπολτός, Χαρτί, Προϊόντα Χαρτιού, Εκδοτικές και Εκτυπωτικές Δραστηριότητες	4,53	2,41	6,24	11,16
Προϊόντα Διύλισης Πετρελαίου	3,34	1,99	-2,02	-0,48
Χημικές Ουσίες, Χημικά Προϊόντα & Συνθετικές Ύλες	22,15	-6,44	10,80	2,98
Ελαστικά Προϊόντα και Πλαστικές Ύλες	-11,35	-13,01	-6,16	-1,57
Άλλα μη-μεταλλικά Ορυκτά Προϊόντα	-5,66	1,36	2,32	6,22
Βασικά Μεταλλικά και Μεταλλικά Προϊόντα	16,01	-2,82	2,49	9,46
Μηχανήματα και Είδη Εξοπλισμού Π.δ.κ.α.	-5,12	0,00	-1,07	11,02
Ηλεκτρικός Εξοπλισμός και Οπτικές Συσκευές	-3,26	2,63	-2,70	7,15
Εξοπλισμός Μεταφορών	27,16	-28,51	-11,62	-0,64
Βιομηχανίες Κατασκευών Π.δ.κ.α.	-5,92	-13,54	-6,87	1,84

Ο τομέας των υπηρεσιών και κυρίως ο τουρισμός, που είναι και η κινητήρια δύναμη της οικονομίας, έχει επηρεασθεί αρνητικά από τις διεθνείς εξελίξεις και συνέχισε να παρουσιάζει έντονα σημεία κάμψης τους πρώτους δυο μήνες του 2002. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις τουριστών μειώθηκαν κατά 15,8% και 13,9% τον Ιανουάριο, και Φεβρουάριο του 2002 αντίστοιχα, σε σύγκριση με άνοδο 1,0%, και πτώση 4,2% αντίστοιχα, κατά τους ίδιους μήνες του προηγούμενου χρόνου. Για ολόκληρη την πρώτη διμηνία του έτους, οι αφίξεις σημείωσαν σημαντική πτώση κατά 14,7%, σε σύγκριση με μείωση 2,0% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Τα έσοδα από τον τουρισμό για τον πρώτο μήνα του 2002 μειώθηκαν κατά 13,5% και υπολογίζονται στα £21,6 εκ.

Τα έντονα σημεία κάμψης που παρουσιάζει ο τουρισμός αποτυπώνονται ως ένα βαθμό και στη μείωση του βαθμού αισιοδοξίας των ξενοδόχων, όπως φαίνεται στην προαναφερθείσα Έρευνα Επιχειρηματικών Προβλέψεων. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δήλωσε πως η παρούσα κατάστασή τους κρίνεται ως μη ικανοποιητική για την εποχή υπερβαίνει το ποσοστό εκείνων που τη χαρακτήρισαν ως πολύ ικανοποιητική κατά 70 εκατοστιαίες μονάδες, ενώ κατά τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου το ποσοστό αυτό ήταν πολύ μικρότερο. Ταυτόχρονα, το ποσοστό των ξενοδόχων που εκτιμά πως κατά τον Ιανουάριο του 2002 η ζήτηση ήταν χαμηλότερη της κανονικής, κυμάνθηκε σε υπερδιπλάσιο επίπεδο από τον Ιανουάριο του 2001, ενώ το ποσοστό που δήλωσε ότι αναμένει τη ζήτηση να είναι χαμηλότερη της κανονικής για τους επόμενους τρεις μήνες φθάνει το 64% σε σύγκριση με 23%

τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Ταυτόχρονα το ποσοστό των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δήλωσαν τον Ιανουάριο ότι αναμένουν βελτίωση της κατάστασής τους κατά τους επόμενους έξι μήνες, υπερβαίνει το ποσοστό εκείνων που προβλέπει χειροτέρευση, αλλά η διαφορά αυτή είναι πολύ μικρότερη από τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου.

Στην ίδια έρευνα της Στατιστικής Υπηρεσίας αποτυπώνονται επίσης οι τάσεις που αφορούν άλλους υποτομείς του τομέα των υπηρεσιών και συγκεκριμένα τις εμπορικές υπηρεσίες που περιλαμβάνουν τα δικηγορικά, λογιστικά και ελεγκτικά γραφεία, καθώς και τα γραφεία αρχιτεκτόνων, πολιτικών μηχανικών και τεχνικών συμβούλων, όπως και κάποιες άλλες εμπορικές υπηρεσίες. Σύμφωνα με την έρευνα, βελτιωμένος εμφανίζεται ο βαθμός αισιοδοξίας των εμπορικών επιχειρήσεων από τις προηγούμενες προβλέψεις που έγιναν τον Οκτώβριο. Το ποσοστό των επιχειρηματιών που αναμένει περαιτέρω βελτίωση της κατάστασης των επιχειρήσεων τους εντός των επόμενων λίγων μηνών, παρουσιάζεται αυξημένο σε σύγκριση με τον Οκτώβριο του 2001. Ακόμα, αυξημένο ποσοστό επιχειρήσεων αναμένει άνοδο στη ζήτηση για τις υπηρεσίες τους και αύξηση στο μόνιμο προσωπικό τους, ενώ επίσης, ένα μεγαλύτερο ποσοστό προβλέπει αύξηση στις τιμές των υπηρεσιών τους, σε σύγκριση με τις προβλέψεις του Οκτωβρίου του 2001.

Πίνακας 15**Δείκτης Όγκου Λιανικών Πωλήσεων***(% μεταβολή κατά κατηγορία)*

	Δεκ. 2001/2000	Δεκ. 2000/1999	Ιαν.-Δεκ. 2001/2000	Ιαν.-Δεκ. 2000/1999
Συνολικός Δείκτης	-0,99	7,92	5,89	5,68
Τρόφιμα, Ποτά και Καπνός	-6,38	5,08	1,01	2,71
Είδη Ένδυσης και Ρουχισμού	-9,47	30,68	-4,04	22,14
Υπόδηση και Δερμάτινα Είδη	-16,25	41,80	-1,82	28,12
Ηλεκτρικά Είδη και Συσκευές	45,25	-6,93	1,98	13,32
Οχήματα, Μηχανήματα και Ανταλλακτικά	3,10	18,23	21,49	1,89
Υπεραγορές	-5,35	8,76	2,32	7,10
Φαρμακεία	1,45	-12,91	6,82	-12,05
Έπιπλα	-19,34	21,91	2,82	13,95
Σταθμοί Πετρελαιοειδών	5,31	-6,83	2,61	2,64
Παιχνίδια	27,67	4,91	3,79	-2,84

Κατανάλωση

Η ιδιωτική κατανάλωση δεν φαίνεται να επηρεάστηκε ιδιαίτερα από τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου. Συγκεκριμένα, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων αυξήθηκε κατά 4,3% και 10,0% τον Οκτώβριο και Νοέμβριο αντίστοιχα, και παρουσίασε πτώση κατά 1,0% το Δεκέμβριο του 2001, σε σύγκριση με άνοδο 8,3%, 1,8% και 7,9% αντίστοιχα κατά τους ίδιους μήνες του προηγούμενου χρόνου. Η πορεία που ακολούθησαν οι λιανικές πωλήσεις κατά κατηγορία προϊόντων παρουσιάζεται στον πίνακα 15. Για ολόκληρο το 2001, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων παρουσίασε μικρή επιτάχυνση και ανήλθε κατά 5,9%, σε σύγκριση με άνοδο 5,7% το 2000.

Το γεγονός ότι η κατανάλωση βρισκόταν σε σχετικά ψηλά επίπεδα κατά το 2001, φαίνεται και από τις εγγραφές ιδιωτικών σαλούν αυτοκινήτων. Συγκεκριμένα, για ολόκληρο το 2001 οι εγγραφές ιδιωτικών σαλούν αυτοκινήτων ανήλθαν κατά 19,4% σε σύγκριση με πτώση 6,5% το 2000, ενώ και κατά το πρώτο δίμηνο του έτους εμφανίζουν άνοδο κατά 48,1%, σε σύγκριση με αύξηση 21,4% το αντίστοιχο δίμηνο του 2001, γεγονός

που ίσως να υποδεικνύει πως και η ιδιωτική κατανάλωση κινήθηκε ανοδικά κατά τους πρώτους δυο μήνες του 2002.

Οι εξελίξεις που αφορούν τις εισαγωγές προϊόντων για εγχώρια κατανάλωση (εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού υλικού και πετρελαιοειδών) δεν φαίνεται να συνάδουν σε μεγάλο βαθμό με τη μικρή έστω επιτάχυνση που σημειώθηκε στις λιανικές πωλήσεις κατά το 2001. Συγκεκριμένα, για ολόκληρο το 2001, οι εισαγωγές αυτές σημείωσαν μεγάλη επιβράδυνση και ανήλθαν κατά 9,0%, σε σύγκριση με αύξηση 16,5% την αντίστοιχη περίοδο του 2000.

Δείκτες Εμπιστοσύνης(Confidence Indicators)

Κάθε μήνα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιεύει το δείκτη εμπιστοσύνης καταναλωτών (consumer confidence indicator) καθώς και το δείκτη εμπιστοσύνης βιομηχανίας (industrial confidence indicator) για τις υπό ένταξη στην Ε.Ε. χώρες. Σύμφωνα με αυτά τα στοιχεία, τον Οκτώβριο του 2001 η γενική πτώση στο δείκτη εμπιστοσύνης βιομηχανίας ήταν της τάξης των 5 μονάδων ενώ η Κύπρος παρουσίασε πτώση 9 μονάδων. Το Νοέμβριο όμως ο δείκτης αυτός βελτιώθηκε ή παρουσίασε μικρή πτώση, σε όλες σχεδόν τις υπό ένταξη χώρες. Η Κύπρος κινήθηκε αρκετά ικανοποιητικά παρουσιάζοντας αύξηση του δείκτη αυτού κατά 8 μονάδες.

Όσον αφορά το δείκτη εμπιστοσύνης καταναλωτών, ενώ τον Οκτώβριο η πτώση που παρουσίασε η Κύπρος ήταν η μεγαλύτερη από όλες τις υπό ένταξη χώρες, και ήταν της τάξης των 12 μονάδων, το Νοέμβριο κατέγραψε βελτίωση κατά 7 μονάδες. Η επίδοση του δείκτη αυτού ήταν κατά μέσο όρο ελαφρώς χειρότερη στις υπό ένταξη χώρες κατά το Νοέμβριο σε σύγκριση με τον Οκτώβριο. Αναλυτικά κατά χώρα, η εικόνα που παρουσιάζεται είναι ανάμικτη αφού σε κάποιες χώρες ο δείκτης συνέχισε την πτωτική του πορεία ενώ σε άλλες σημείωσε βελτίωση. Η κατάσταση όσον αφορά τους δείκτες αυτούς στις υπό ένταξη χώρες παρουσιάζεται στον πίνακα 16 που ακολουθεί.

Αγορά Εργασίας

Σε ότι αφορά την αγορά εργασίας, τον Ιανουάριο του 2002 καταγράφηκε άνοδος των εγγεγραμμένων ανέργων κατά 12,2%, σε σύγκριση με μείωση της τάξης του 11,5% τον Ιανουάριο του 2001, ενώ η ανεργία ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανέβηκε στο 4,2%, σε σχέση με 3,8%, τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Άνοδος της ανεργίας κατά τον πρώτο μήνα του έτους παρατηρήθηκε σε όλους τους τομείς της οικονομίας με μόνη εξαίρεση τον τομέα των κατασκευών. Ας σημειωθεί πως η ανοδική τάση που παρουσιάζεται στην ανεργία άρχισε να εμφανίζεται από το Νοέμβριο του 2001.

Πίνακας 16

Δείκτες Εμπιστοσύνης Βιομηχανίας και Καταναλωτών στις υπο ένταξη χώρες (Υ.Ε.Χ.)^(α)

Δείκτης	Υ.Ε.Χ.Συν.	Από 01/1990		2000		2001											
		Κατώτατο		Ανώτατο		Δεκ	Γεν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάη	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπτ	Οκτ	Νιοβ
		Αξία	Ημερ	Αξία	Ημερ												
Εμπιστο- σύνης Βιο- μηχανίας	Υ.Ε.Χ.Συν.	-23	03-99	12	04-95	-3	-2	-4	-4	-7	-7	-10	-9	-13	-11	-16	-17
	ΒΓ	-30	06-93	8	11-95	-9	-9	-8	-10	-4	-6	-5	-2	-2	-2	-11	-7
	ΚΥ ^(β)	-2	10-01	10	06-01	:	:	:	:	:	7	10	-2	0	7	-2	6
	ΤΣ	-31	03-99	27	06-00	10	13	6	8	11	9	1	6	0	1	-9	-10
	ΕΕ	-31	07-92	19	03-01	11	18	19	19	11	9	10	9	9	7	2	3
	ΟΥΓ	-15	05-99	8	04-98	6	2	2	4	1	-1	-4	-7	-6	-8	-11	-13
	ΛΕΤ	-44	04-93	2	08-01	-2	-2	-1	-1	-4	-7	-3	2	2	0	-1	-2
	ΛΙΘ	-37	11-98	0	07-95	-13	-11	-11	-7	-2	-3	-10	-11	-6	-9	-7	-8
	ΠΟΛ	-29	10-01	8	10-97	-15	-13	-15	-14	-17	-19	-21	-23	-28	-23	-29	-28
	ΡΟΥ	-21	07-92	27	04-96	:	-2	:	:	-1	:	:	1	:	:	-1	:
	ΣΚ	-23	12-95	26	05-96	19	18	17	4	1	13	12	10	5	3	2	-7
	ΣΛ	-21	03-99	18	06-00	7	6	7	6	1	-3	-1	-4	-6	-6	-11	-8
Εμπιστο- σύνης Κατ- αναλωτών	Υ.Ε.Χ.Συν ^(β)	-27	08-01	-22	09-01	:	:	:	:	:	-26	-25	-25	-27	-22	-24	-25
	ΒΓ ^(β)	-31	11-01	-12	08-01	:	:	:	:	:	-25	-21	-13	-12	-20	-30	-31
	ΚΥ ^(β)	-38	10-01	-9	06-01	:	:	:	:	:	-14	-9	-22	-17	-26	-38	-31
	ΤΣ	-36	03-98	1	04-01	-15	-7	-2	-1	1	0	-5	-5	-6	-6	-3	-4
	ΕΕ	-56	04-93	-7	08-01	-35	-31	-31	-32	-36	-20	-18	-17	-7	-14	-17	-20
	ΟΥΓ	-59	04-95	-9	07-98	-25	-27	-22	-23	-21	-20	-21	-19	-20	-19	-18	-16
	ΛΕΤ	-48	03-93	4	09-01	:	:	:	:	:	-11	-4	-6	-4	4	-2	0
	ΛΙΘ ^(β)	-33	05-01	-24	08-01	:	:	:	:	:	-33	-30	-24	-24	-25	-30	-28
	ΠΟΛ ^(β)	-40	08-01	-27	09-01	:	:	:	:	:	-38	-36	-35	-40	-27	-31	-33
	ΡΟΥ ^(β)	-27	11-01	-20	06-01	:	:	:	:	:	-22	-20	-21	-22	-23	-26	-27
	ΣΚ ^(β)	-48	09-99	-23	05-00	-42	-35	-38	-43	-36	-33	-33	-32	-28	-29	-31	-27
	ΣΛ	-29	06-99	-12	06-01	-14	-13	-12	-12	-12	-15	-12	-14	-15	-13	-16	-18

(α) Όλα τα στοιχεία αναφέρονται σε υπόλοιπα στο τέλος κάθε μήνα

(β) Μη εποχιακά προσαρμοσμένα

Πηγή : Οι μελέτες διεξήχθησαν από τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες και έχουν εναρμονιστεί από την ευρωπαϊκή επιτροπή

Δημόσια Οικονομικά

Το δημοσιονομικό έλλειμμα για ολόκληρο το 2001, υπολογίζεται να κυμανθεί γύρω στο 3,0% του Α.Εγχ.Π., σε σύγκριση με 2,7% τον προηγούμενο χρόνο. Για το 2002, παρά την επιβράδυνση που αναμένεται στο ρυθμό αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας, το έλλειμμα εκτιμάται ότι θα κυμανθεί πλησίον του 3% του Α.Εγχ.Π.

Τα αναλυτικά στοιχεία των δημόσιων οικονομικών παρουσιάζουν μια σχετική καθυστέρηση και αναφέρονται στους πρώτους εννέα μήνες του 2001. Συγκεκριμένα, σημαντικά αυξημένο εμφανίζεται το δημοσιονομικό έλλειμμα κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2001 αφού έφτασε τα £133,3 εκ. σε σύγκριση με £69,1 εκ. κατά την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Πιο συγκεκριμένα, τα δημόσια έσοδα αυξήθηκαν κατά 9,1% κατά τους πρώτους εννιά μήνες του έτους, σε σύγκριση με 21,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2000, ενώ οι δημόσιες δαπάνες παρουσίασαν μικρή επιβράδυνση και αυξήθηκαν κατά 13,3%. Από πλευράς δημοσίων δαπανών, οι επιδοτήσεις στις εταιρείες πετρελαιοειδών αναμένεται να εξαλειφθούν λόγω της πτώσης στην τιμή του πετρελαίου, ενώ η αύξηση της απασχόλησης στο δημόσιο τομέα θα περιοριστεί στο 1,0% σύμφωνα με το σχέδιο δημοσιονομικής εξυγίανσης. Επίσης, οι πληρωμές τόκων στο εγχώριο χρέος θα περιοριστούν σημαντικά λόγω της μείωσης των επιτοκίων από την Κεντρική Τράπεζα κατά το 2001. Από πλευράς δημοσίων εσόδων, η αναμενόμενη επιβράδυνση στα φορολογικά έσοδα θα μετριαστεί ως ένα βαθμό από τη βελτιωμένη φοροεισπρακτική διαχείριση. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η προτεινόμενη φορολογική μεταρρύθμιση, εφόσον αυτή τεθεί σε εφαρμογή κατά το 2002, θα έχει ουδέτερο αποτέλεσμα στα δημοσιονομικά του χρόνου.

Αναμένεται όμως να έχει καθαρό όφελος τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, όσον αφορά τα δημόσια έσοδα, υποβοηθώντας έτσι την επίτευξη του Προ-ενταξιακού Οικονομικού Προγράμματος της Κύπρου.

2.5 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Στο εξωτερικό εμπόριο, η μείωση των συνολικών εισαγωγών συνεχίστηκε και τους δύο τελευταίους μήνες του 2001, σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 2000, με αποτέλεσμα ο ρυθμός αύξησης των συνολικών εισαγωγών για ολόκληρο το έτος να περιοριστεί στο 2,7%. Ταυτόχρονα οι συνολικές εξαγωγές παρουσίασαν ικανοποιητική αύξηση και το τελικό αποτέλεσμα ήταν μικρή μόνο διεύρυνση του ακαθάριστου εμπορικού ελλείμματος το 2001 σε περίπου £1.907,4 εκ., από £1.877,0 εκ. το 2000.

Τα στοιχεία για τον τουρισμό τους δύο πρώτους μήνες του 2002 δεν είναι ενθαρρυντικά, καθώς οι αφίξεις τουριστών ήταν μειωμένες κατά 15,8% και 13,9% τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο αντίστοιχα.

Εμπόριο αγαθών

Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για το εμπόριο αγαθών, τα οποία παρουσιάζονται συνοπτικά στον πίνακα 17, δείχνουν κατακόρυφη μείωση του ρυθμού αύξησης των εισαγωγών το 2001 και σχετικά μικρή επιβράδυνση των εξαγωγών. Διευκρινίζεται ότι τα στοιχεία για το Δεκέμβριο 2001 είναι προκαταρκτικά, ενώ αναλυτικά στοιχεία είναι διαθέσιμα για την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2001. Οι πίνακες 18 και 19 παρουσιάζουν ανάλυση των εισαγωγών και εξαγωγών κατά κατηγορία εμπορευμάτων.

Το Νοέμβριο 2001 οι συνολικές εισαγωγές μειώθηκαν σημαντικά κατά 17,1% σε σχέση με το Νοέμβριο 2000, πρωτίστως λόγω της πτώσης των εισαγωγών πετρελαιοειδών κατά 64,8% (£24,2 εκ.). Το Δεκέμβριο συνεχίστηκε η μείωση των εισαγωγών, αλλά το μέγεθος της μείωσης περιορίστηκε γύρω στο 7,8%. Συνολικά για το τελευταίο τρίμηνο του 2001 η μείωση των συνολικών εισαγωγών ήταν της τάξης του 9,4%, έναντι αύξησης 13,7% το τελευταίο τρίμηνο του 2000. Την ίδια περίοδο, οι εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση εξαιρουμένων των εισαγωγών πετρελαιοειδών και στρατιωτικού εξοπλισμού παρουσίασαν μείωση της τάξης του 1,0%, σε σύγκριση με αύξηση κατά 20,1% το τελευταίο τρίμηνο του 2000 και αύξηση κατά 12,9% την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2001. Για ολόκληρο το έτος 2001 ο ρυθμός αύξησης των εισαγωγών για εγχώρια κατανάλωση, εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών περιορίστηκε γύρω στο 9,0%, από 16,5% το 2000.

Αναλυτικότερα, μετά τη μείωση κατά 4,1% το Σεπτέμβριο, για πρώτη φορά στη διάρκεια του 2001, οι εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών μειώθηκαν κατά 0,8% τον Οκτώβριο καθώς και το Νοέμβριο και κατά 1,4% το Δεκέμβριο. Ειδικότερα, τον Οκτώβριο και το Νοέμβριο παρατηρήθηκε μείωση των εισαγωγών καταναλωτικών αγαθών μέσης και μακράς διάρκειας και σχετικά μικρή αύξηση των εισαγωγών αγαθών άμεσης κατανάλωσης, τάσεις που υποδηλούν κάποια κάμψη της εγχώριας κατανάλωσης. Όμως, οι εισαγωγές αυτοκινήτων, ύστερα από μικρή μείωση τον Οκτώβριο, συνέχισαν να αυξάνονται τον Νοέμβριο. Παράλληλα, μειώθηκαν οι εισαγωγές ενδιάμεσων αγαθών. Όπως φαίνεται στον πίνακα 18, κατά την περίοδο Ιανουαρίου-

Νοεμβρίου 2001, όλες οι κύριες κατηγορίες των εισαγωγών παρουσίασαν αισθητή επιβράδυνση πλην των εισαγωγών μεταφορικού εξοπλισμού και ανταλλακτικών, οι οποίες παρουσίασαν μεγάλη επιτάχυνση, κυρίως λόγω της σημαντικής αύξησης των εισαγωγών αυτοκινήτων. Η επιβράδυνση των εισαγωγών ενδιάμεσων αγαθών και κεφαλαιουχικών αγαθών, εκτός των κεφαλαιουχικών αγαθών για κατασκευές και μεταλλεία, οι οποίες αυξήθηκαν σημαντικά μετά την πτώση του προηγούμενου έτους, φαίνεται να συνάδει με την παρατηρούμενη κάμψη του εγχώριου μεταποιητικού τομέα και την άνοδο του τομέα των κατασκευών.

Η πτωτική πορεία των εισαγωγών που παρατηρήθηκε τους τέσσερις τελευταίους μήνες του 2001 φαίνεται, σύμφωνα με τις εισπράξεις ΦΠΑ, να συνεχίστηκε και τον Ιανουάριο 2002, ενώ το Φεβρουάριο η τάση αυτή ανατρέπεται και οι εισαγωγές παρουσιάζουν άνοδο. Συγκεκριμένα, οι εισπράξεις ΦΠΑ από εισαγωγές μειώθηκαν κατά 1,2% τον Ιανουάριο, αλλά αυξήθηκαν κατά 8,8% το Φεβρουάριο, σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του 2001.

Όσον αφορά τις εξαγωγές, ύστερα από οριακή αύξηση τον Οκτώβριο 2001, οι εγχώριες εξαγωγές αυξήθηκαν το Νοέμβριο κατά 11,2%, αλλά μειώθηκαν κατά 5,5% το Δεκέμβριο, σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 2000. Παράλληλα, μετά την άνοδο κατά 66,6% τον Οκτώβριο, οι επανεξαγωγές αυξήθηκαν κατά 8,9% το Νοέμβριο και 30,1% το Δεκέμβριο. Οι ετήσιοι ρυθμοί αύξησης των εγχώριων εξαγωγών και των επανεξαγωγών κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2001 έφθασαν το 1,9% και 34,6%, αντίστοιχα, παρά τις δυσμενείς διεθνείς εξελίξεις μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου. Για ολόκληρο το έτος 2001, οι εγχώριες εξαγωγές και οι επανεξαγωγές αυξήθηκαν κατά 4,1% και 12,9%,

αντίστοιχα, έναντι αυξήσεων κατά 8,4% και 0,7% το 2000.

Όπως φαίνεται στον πίνακα 19, η επιβράδυνση των εγχώριων εξαγωγών προήλθε από τη στασιμότητα των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων, ενώ οι εξαγωγές γεωργικών

προϊόντων, κυρίως πατατών, ανέκαμψαν μετά την πτώση του 2000. Οι τάσεις αυτές φαίνεται να αντανακλούν τη φτωχή απόδοση του εγχώριου μεταποιητικού τομέα στη διάρκεια του 2001 από τη μια και την ανάκαμψη του γεωργικού τομέα από την άλλη.

Πίνακας 17

Στοιχεία εμπορικού ισοζυγίου

(εκατομμύρια λίρες)

	Νοεμ. 2001	Δεκ. 2001 ¹	2000	2001 ¹	% μεταβολή 2001/2000	% μεταβολή 2000/1999
Συνολικές εισαγωγές (cif)	197,0	196,0	2.468,9	2.536,6	2,7	23,2
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif)	172,6	170,0	2.035,7	2.182,6	7,2	22,4
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif) εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών	157,4	141,7	1.668,3	1.818,0	9,0	16,5
Συνολικές εξαγωγές (fob)	48,1	43,0	591,9	629,2	6,3	9,0
Εγχώριες εξαγωγές (fob) ²	18,6	17,0	224,0	233,1	4,1	8,4
Επανεξαγωγές (fob)	26,5	23,0	299,6	338,2	12,9	0,7
Προμήθειες για πλοία και αεροπλάνα	2,9	3,0	68,3	57,8	-15,4	76,0
Ακαθάριστο εμπορικό ισοζύγιο	-148,9	-153,0	-1.877,0	-1.907,4		

(1) Τα στοιχεία για το Δεκέμβριο 2001 είναι προκαταρκτικά.

(2) Τα στοιχεία για τις εγχώριες εξαγωγές τους μήνες Απρίλιο, Μάιο και Ιούνιο 2001 έχουν αλλάξει, λόγω αναθεώρησης των εξαγωγών πατατών από τη Στατιστική Υπηρεσία.

Πίνακας 18**Εισαγωγές (cif) κατά οικονομικό προορισμό***(Ιανουάριος - Νοέμβριος)*

	1999		2000		2001		% μεταβολή 2001/2000	% μεταβολή 2000/1999
	Αξία (£ εκ.)	%	Αξία (£ εκ.)	%	Αξία (£ εκ.)	%		
Καταναλωτικά αγαθά	435,4	30,0	523,4	28,2	572,8	28,5	9,4	20,2
Αμεσης κατανάλωσης	238,9	16,4	285,2	15,4	313,5	15,6	9,9	19,4
Μέσης διάρκειας	121,6	8,4	145,3	7,8	159,6	7,9	9,8	19,6
Διάρκειας	75,0	5,2	92,9	5,0	99,7	5,0	7,3	23,9
Ενδιάμεσα αγαθά - πρώτες ύλες	524,0	36,1	615,9	33,2	654,3	32,5	6,2	17,5
Γεωργία	32,1	2,2	37,3	2,0	37,6	1,9	0,9	16,2
Κατασκευές και μεταλλεία	84,5	5,8	100,2	5,4	112,2	5,6	12,0	18,6
Μεταποίηση	320,2	22,0	366,1	19,7	388,8	19,3	6,2	14,3
Μεταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες	27,5	1,9	40,0	2,2	27,7	1,4	-30,9	45,6
Άλλοι τομείς της οικονομίας	59,7	4,1	72,2	3,9	88,1	4,4	22,0	21,0
Κεφαλαιουχικά αγαθά	171,6	11,8	213,5	11,5	238,2	11,8	11,6	24,4
Γεωργία	7,8	0,5	8,2	0,4	8,4	0,4	1,7	5,0
Κατασκευές και μεταλλεία	23,0	1,6	14,0	0,8	19,3	1,0	37,3	-39,0
Μεταποίηση	45,5	3,1	58,9	3,2	64,9	3,2	10,3	29,5
Μεταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες	26,1	1,8	39,4	2,1	47,5	2,4	20,5	51,3
Άλλοι τομείς της οικονομίας	69,2	4,8	92,9	5,0	98,1	4,9	5,5	34,3
Μεταφορικός εξοπλισμός και ανταλλακτικά	166,6	11,5	171,8	9,2	210,8	10,5	22,7	3,1
Από τα οποία:								
Αυτοκίνητα	62,0	4,3	69,2	3,7	87,4	4,3	26,2	11,7
Ανταλλακτικά	50,3	3,5	49,2	2,6	57,1	2,8	16,2	-2,2
Καύσιμα και λιπαντικά	136,1	9,4	248,5	13,4	249,8	12,4	0,5	82,6
Μη ταξινομηθέντα	19,9	1,4	84,6	4,6	86,6	4,3	2,4	326,0
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση	1.453,6	82,3	1.857,7	82,3	2.012,6	86,0	8,3	27,8
Εισαγωγές που προορίζονται για επανεξαγωγές	313,1	17,7	398,7	17,7	328,0	14,0	-17,7	27,3
Συνολικές εισαγωγές	1.766,7	100,0	2.256,4	100,0	2.340,6	100,0	3,7	27,7

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Πίνακας 19**Εξαγωγές (fob) κατά οικονομική προέλευση***(Ιανουάριος – Νοέμβριος)*

	1999		2000		2001		%	%
	Αξία (£ εκ.)	%	Αξία (£ εκ.)	%	Αξία (£ εκ.)	%	μεταβολή 2001/2000	μεταβολή 2000/1999
Γεωργικά προϊόντα (ακατέργαστα)	34,0	6,9	32,4	5,9	41,7	7,1	28,8	-4,6
Από τα οποία:								
Πατάτες	13,7	2,8	12,3	2,2	17,5	3,0	42,0	-9,7
Άλλα λαχανικά, φρέσκα, κατεψυγμένα ή ξηρά	2,7	0,5	2,6	0,5	3,6	0,6	37,5	-2,2
Εσπεριδοειδή	12,5	2,5	11,7	2,1	13,7	2,3	16,5	-5,9
Ορυκτά και σχετικά βιομηχανικά προϊόντα	10,4	2,1	10,9	2,0	10,8	1,8	-0,2	4,4
Βιομηχανικά προϊόντα γεωργικής προέλευσης	23,2	4,7	26,2	4,7	25,6	4,4	-2,2	13,1
Από τα οποία:								
Χαλλούμι	5,2	1,1	7,0	1,3	6,8	1,2	-2,6	33,8
Διατηρημένα φρούτα	1,5	0,3	1,5	0,3	0,9	0,1	-41,5	-1,4
Χυμοί φρούτων και λαχανικών	2,8	0,6	3,3	0,6	3,8	0,7	16,6	18,1
Μπίρα	1,1	0,2	1,0	0,2	0,9	0,2	-8,6	-7,9
Κρασιά	7,1	1,4	5,8	1,1	4,7	0,8	-18,8	-17,8
Βιομηχανικά προϊόντα μεταποιητικής προέλευσης	120,0	24,2	136,3	24,7	137,8	23,5	1,1	13,6
Από τα οποία:								
Τσιγάρα	13,1	2,6	14,6	2,6	10,1	1,7	-31,1	11,8
Τσιμέντο	7,2	1,4	9,5	1,7	6,8	1,2	-28,5	32,8
Φαρμακευτικά προϊόντα	22,4	4,5	28,2	5,1	35,9	6,1	27,1	26,1
Προϊόντα από χαρτί	3,6	0,7	4,5	0,8	5,4	0,9	20,8	24,9
Είδη ένδυσης	21,0	4,2	21,0	3,8	18,5	3,2	-11,7	-0,1
Είδη υπόδησης	6,3	1,3	5,7	1,0	3,6	0,6	-36,0	-9,9
Έπιπλα	5,8	1,2	7,2	1,3	6,4	1,1	-11,1	24,6
Μη ταξινομηθέντα	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	-44,2	-34,4
Συνολικές εγχώριες εξαγωγές	187,8	37,9	206,0	37,3	216,1	36,9	4,9	9,7
Επανεξαγωγές	272,2	54,9	281,9	51,0	315,2	53,8	11,8	3,6
Προμήθειες για πλοία και αεροπλάνα	35,8	7,2	64,9	11,7	54,8	9,4	-15,6	81,4
Συνολικές εξαγωγές	495,8	100,0	552,8	100,0	586,2	100,0	6,0	11,5

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Τουρισμός

Όπως φαίνεται στον πίνακα 20, η πτώση του τουρισμού που άρχισε από το Σεπτέμβριο 2001 συνεχίστηκε και τους δύο πρώτους μήνες του 2002. Οι αφίξεις τουριστών μειώθηκαν κατά 15,8% τον Ιανουάριο και κατά 13,9% το Φεβρουάριο, σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 2001. Οι εισπράξεις από τον τουρισμό μειώθηκαν κατά 13,5% τον Ιανουάριο, δηλαδή η μέση δαπάνη κατά τουρίστα παρουσίασε αύξηση 2,7%.⁷

Όσον αφορά τη γεωγραφική προέλευση των τουριστών, τον Ιανουάριο πέραν του ήμισυ των αφίξεων καθώς και των εισπράξεων από τον τουρισμό προήλθε και πάλι από το Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ η Γερμανία παρέμεινε η δεύτερη κυριότερη πηγή τουρισμού. Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τα στοιχεία του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, παρουσιάστηκε σημαντική μείωση στις εισπράξεις από όλες τις χώρες εκτός από την Ελλάδα, τη Σουηδία και το Ισραήλ, οι οποίες παρουσίασαν αύξηση.

Αν και η συνεισφορά του χειμερινού τουρισμού στις ετήσιες εισπράξεις από τον τουρισμό είναι γενικά μικρή, τα αποτελέσματα των πρώτων δύο μηνών του έτους φαίνονται ανησυχητικά. Η πορεία του θερινού τουρισμού δεν έχει διαφανεί ακόμα. Καταβάλλονται προσπάθειες προβολής της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού από την κυβέρνηση και αρμόδιους φορείς, με την παροχή

κινήτρων για ανάκαμψη του τουρισμού, συμμετοχή σε διεθνείς τουριστικές εκθέσεις και επαφές με ξένους διοργανωτές ταξιδιών, από τους οποίους εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό ο τουρισμός στην Κύπρο.

⁷ Στον υπολογισμό των εισπράξεων από τον τουρισμό καθώς και των αφίξεων τουριστών δεν περιλαμβάνονται οι ημερήσιοι επισκέπτες.

Πίνακας 20**Αφίξεις τουριστών***(αριθμός ατόμων¹)*

	1999	2000	2001	2002	% μεταβολή 2002/2001	% μεταβολή 2001/2000	% μεταβολή 2000/1999
Ιανουάριος	57.740	63.553	64.214	54.067	-15,8	1,0	10,1
Φεβρουάριος	74.041	87.243	83.569	71.950	-13,9	-4,2	17,8
Μάρτιος	126.494	135.487	137.578			1,5	7,1
Απρίλιος	180.076	221.785	237.229			7,0	23,2
Μάιος	273.317	299.355	324.901			8,5	9,5
Ιούνιος	276.879	302.011	322.835			6,9	9,1
Ιούλιος	322.041	362.299	373.385			3,1	12,5
Αύγουστος	341.088	356.686	371.536			4,2	4,6
Σεπτέμβριος	309.498	329.964	329.400			-0,2	6,6
Οκτώβριος	270.732	300.597	269.744			-10,3	11,0
Νοέμβριος	118.105	133.500	107.454			-19,5	13,0
Δεκέμβριος	84.274	93.722	74.887			-20,1	11,2
Ιαν.-Δεκ.	2.434.285	2.686.202	2.696.732			0,4	10,3
Ιαν.-Φεβ.	131.781	150.796	147.783	126.017	-14,7	-2,0	14,4

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

(1) Δεν περιλαμβάνει τις αφίξεις ημερήσιων επισκεπτών.

Πίνακας 21**Εισπράξεις από τον τουρισμό¹***(λίρες)*

	2001	2002	% μεταβολή 2002/2001
Ιανουάριος	24.940.895	21.580.892	-13,5
Φεβρουάριος	29.136.394		
Μάρτιος	49.735.299		
Απρίλιος	89.865.725		
Μάιος	139.090.117		
Ιούνιος	157.358.175		
Ιούλιος	191.984.827		
Αύγουστος	204.960.178		
Σεπτέμβριος	176.300.401		
Οκτώβριος	130.241.548		
Νοέμβριος	48.791.595		
Δεκέμβριος	29.224.911		
Ιανουάριος – Δεκέμβριος	1.271.630.044		

Πηγή: Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

(1) Δεν περιλαμβάνονται οι εισπράξεις από ημερήσιους επισκέπτες.

Επενδύσεις μη κατοίκων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Ο πίνακας 22 παρουσιάζει τις πρόσφατες εξελίξεις στις επενδύσεις μη κατοίκων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Τον Ιανουάριο 2002 καταγράφηκε καθαρή εισροή κεφαλαίων, για

πρώτη φορά μετά τον περασμένο Σεπτέμβριο, αλλά το Φεβρουάριο σημειώθηκε σχετικά μικρή εκροή κεφαλαίων. Οι πίνακες 8 και 9 του παραρτήματος παρουσιάζουν τις αγορές και πωλήσεις μετοχών από μη κατοίκους κατά χώρα διαμονής.

Πίνακας 22

Επενδύσεις μη κατοίκων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

(εκατομμύρια λίρες)

	Ιαν. 2001	Φεβ. 2001	Μάρ. 2001	Απρ. 2001	Μάιος 2001	Ιούν. 2001	Ιούλ. 2001	Αύγ. 2001	Σεπ. 2001	Οκτ. 2001	Νοέμ. 2001	Δεκ. 2001	Ιαν. 2002	Φεβ. 2002
Αγορές	2,045	2,385	1,686	1,206	1,817	0,795	0,689	1,262	0,873	0,916	1,226	0,367	0,570	0,292
Πωλήσεις	0,962 ¹	2,086	1,087	0,988	1,097	0,889	0,659	0,706	0,772	1,090	2,007	0,577	0,362	0,347
Καθαρές επενδύσεις	- ¹	0,299	0,600	0,218	0,720	-0,094	0,030	0,556	0,101	-0,174	-0,781	-0,210	0,208	-0,055

(1) Τα στοιχεία για τις πωλήσεις τον Ιανουάριο 2001 καλύπτουν μόνο την περίοδο 17.01.2001 μέχρι 31.01.2001.

3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 1**Ευρωπαϊκά επιτόκια εμπορικών τραπεζών***(ποσοστιαίες μονάδες σε ετήσιους όρους, μέσος όρος περιόδου)*

	Επιτόκια Καταθέσεων						Επιτόκια Δανεισμού			
	Μιας νύχτας	Με Συμφωνημένη Λήξη			Με Προειδοποίηση		Επιχειρήσεων		Νοικοκυριών	
		Μέχρι 1 χρόνο	Μέχρι 2 χρόνια	Πάνω από 2 χρόνια	Μέχρι 3 μήνες	Πάνω από 3 μήνες	Μέχρι 1 χρόνο	Πάνω από 1 χρόνο	Καταναλωτικά	Οικιστικά
2000 Ιαν.	0,69	2,74	2,74	4,19	2,05	3,18	5,91	5,74	9,51	6,03
Φεβ.	0,69	2,80	2,81	4,25	2,06	3,18	6,01	5,85	9,52	6,13
Μαρ.	0,73	2,96	2,96	4,28	2,07	3,33	6,07	5,85	9,56	6,10
Απρ.	0,76	3,04	3,05	4,28	2,09	3,44	6,24	6,00	9,64	6,12
Μαϊ.	0,78	3,26	3,26	4,45	2,13	3,65	6,41	6,16	9,72	6,30
Ιουν.	0,83	3,49	3,49	4,48	2,16	3,87	6,56	6,23	9,84	6,34
Ιουλ.	0,87	3,58	3,58	4,71	2,33	3,94	6,77	6,37	9,95	6,46
Αυγ.	0,89	3,67	3,67	4,75	2,36	4,06	6,81	6,44	10,00	6,51
Σεπ.	0,94	3,85	3,83	4,77	2,38	4,20	6,92	6,44	10,03	6,56
Οκτ.	0,97	3,96	3,96	4,76	2,40	4,14	7,13	6,60	10,15	6,57
Νοε.	0,99	4,04	4,03	4,77	2,47	4,25	7,16	6,63	10,20	6,56
Δεκ.	1,01	3,96	3,96	4,58	2,49	4,21	7,18	6,45	10,19	6,43
2001 Ιαν.*	1,01	3,88	3,88	4,39	2,52	4,01	7,19	6,40	10,32	6,29
Φεβ.	1,01	3,84	3,83	4,35	2,50	3,99	7,11	6,44	10,26	6,24
Μαρ.	1,02	3,82	3,82	4,32	2,50	3,99	7,04	6,32	10,22	6,18
Απρ.	1,03	3,76	3,76	4,26	2,50	3,91	7,07	6,34	10,24	6,14
Μαϊ.	1,01	3,75	3,74	4,27	2,48	3,91	7,03	6,34	10,22	6,17
Ιουν.	0,98	3,65	3,65	4,25	2,45	3,85	6,97	6,25	10,17	6,13
Ιουλ.	0,97	3,65	3,65	4,22	2,44	3,80	6,90	6,20	10,10	6,05
Αυγ.	0,96	3,59	3,59	4,14	2,40	3,68	6,89	6,19	10,16	5,96
Σεπ.	0,91	3,28	3,28	3,98	2,36	3,33	6,71	6,07	10,08	5,86
Οκτ.	0,84	3,06	3,06	3,84	2,29	3,01	6,46	5,82	9,99	5,65
Νοε.	0,78	2,84	2,83	3,65	2,19	2,75	6,31	5,71	9,86	5,48
Δεκ.	0,75	2,78	2,78	3,77	2,15	2,79	6,16	5,69	9,82	5,52

* Από 1 Ιανουαρίου 2001 τα στοιχεία αφορούν τη διευρυμένη ευρωζώνη

Πίνακας 2**Επιτόκια της χρηματαγοράς**

(ποσοστά % ετησίως)

	Κύπρος					Ευροζώνη				
	Καταθέσεις μίας ημέρας	Καταθέσεις 2-7 ημέρες	Καταθέσεις ενός μηνός	Καταθέσεις 2-6 μήνες	Καταθέσεις 6-12 μήνες	Καταθέσεις μίας ημέρας	Καταθέσεις 2-7 ημέρες	Καταθέσεις ενός μηνός	Καταθέσεις πέραν ενός μηνός	Καταθέσεις 12 μηνών
2001										
Ιαν.	5,77	6,06	6,31	-	6,50	4,75	4,81	4,77	4,68	4,58
Φεβ.	5,52	6,10	6,28	6,36	7,50	4,99	4,80	4,76	4,67	4,59
Μαρ.	5,78	-	6,05	6,83	-	4,78	4,78	4,71	4,58	4,47
Απρ.	6,40	6,10	6,39	-	-	5,06	4,79	4,69	4,57	4,49
Μάιος	6,63	6,75	6,60	6,68	7,20	4,65	4,67	4,64	4,57	4,53
Ιουν.	4,73	-	5,00	-	6,55	4,54	4,53	4,45	4,35	4,31
Ιουλ.	4,94	4,88	5,95	-	6,50	4,51	4,52	4,47	4,39	4,31
Αυγ.	4,33	4,60	4,85	5,84	-	4,49	4,46	4,35	4,22	4,11
Σεπ.	3,97	4,55	5,19	6,10	-	3,99	4,05	3,98	3,88	3,77
Οκτ.	3,71	4,10	4,78	-	-	3,97	3,72	3,60	3,46	3,37
Νοεμ.	3,46	-	4,58	-	5,00	3,51	3,43	3,39	3,26	3,20
Δεκ.	3,88	4,67	4,62	5,00	4,50	3,34	3,42	3,34	3,26	3,30
2002										
Ιαν.	3,39	3,82	4,09	-	-	3,29	3,35	3,34	3,34	3,48
	3,22	3,66	3,83	-	4,50					

Πηγές: Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Πίνακας 3**Ποσοστιαία Μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία (%)
2000 - 2002**

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Φεβ. 2001/ 2000	Ιαν. 2002/ 2001	Φεβ. 2002/ 2001	Ιαν.-Φεβ. 2001/ 2000	Ιαν.-Φεβ. 2002/ 2001	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001	2001 II	2001 III	2001 IV						
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	2,15	1,62	2,36	2,40	2,70	2,70	1,92	2,70	100,00
A ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7,15	1,34	1,61	0,81	2,46	1,87	4,14	3,31	0,77	3,73	36,69
A.1 Γεωργικά	8,98	4,50	1,55	4,55	15,97	-3,31	21,82	15,63	-3,32	18,71	7,93
A.2 Βιομηχανικά	4,40	0,78	2,30	0,50	-0,48	2,43	0,60	1,27	0,84	0,93	27,24
A.2.1 βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή	2,45	0,10	0,28	0,46	0,95	0,57	0,73	2,17	-1,29	1,44	22,91
A.2.2 κάσιμα και υγραέριο	14,86	3,99	12,93	0,66	-6,73	11,59	0,00	-2,73	11,59	-1,36	4,33
A.3 Ηλεκτρισμός	47,32	-3,23	-6,90	-8,48	-8,94	15,66	-14,06	-14,87	16,61	-14,47	1,52
B ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2,13	0,47	1,16	-0,29	0,00	1,41	-0,37	0,59	1,08	0,11	22,20
B.1 Μηχανοκίνητα Οχήματα	3,78	0,55	1,32	-0,37	-0,76	1,94	0,41	0,46	2,45	0,44	9,43
B.2 Άλλα Εισαγόμενα	0,93	0,41	1,04	-0,24	0,57	1,01	-0,96	0,68	0,05	-0,14	12,77
Γ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2,52	3,35	3,17	3,37	3,50	3,40	2,97	3,22	3,41	3,10	41,11
Πληθωρισμός Ευρωζώνης	2,4	2,7	3,2	2,7	2,2						
Υποκείμενος πληθωρισμός Κύπρου ¹	2,4	1,7	1,9	1,7	1,9	2,1	1,5	2,3	1,6	1,9	

1) Εξαριουμένων των μεταβολών των τιμών των εξής κατηγοριών: A.1, A.2.2 και A.3

Πίνακας 4

**Σταθμισμένη επίδραση στη συνολική μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία (%)
2000 - 2002**

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Φεβ. 2001/ 2000	Ιαν. 2002/ 2001	Φεβ. 2002/ 2001	Ιαν.-Φεβ. 2001/ 2000	Ιαν.-Φεβ. 2002/ 2001	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001	2001 II	2001 III	2001 IV						
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	2,15	1,62	2,36	2,40	2,70	2,70	1,92	2,70	100,00
A ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2,63	0,51	0,61	0,31	0,94	0,70	1,54	1,23	0,29	1,38	36,69
A.1 Γεωργικά	0,69	0,36	0,12	0,36	1,27	-0,28	1,70	1,23	-0,27	1,47	7,93
A.2 Βιομηχανικά	1,21	0,21	0,64	0,14	-0,13	0,65	0,16	0,34	0,23	0,25	27,24
<i>A.2.1 βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή</i>	<i>0,57</i>	<i>0,02</i>	<i>0,06</i>	<i>0,10</i>	<i>0,22</i>	<i>0,13</i>	<i>0,16</i>	<i>0,48</i>	<i>-0,29</i>	<i>0,32</i>	<i>22,91</i>
<i>A.2.2 καύσιμα και υγραέριο</i>	<i>0,64</i>	<i>0,19</i>	<i>0,57</i>	<i>0,03</i>	<i>-0,35</i>	<i>0,53</i>	<i>0,00</i>	<i>-0,13</i>	<i>0,52</i>	<i>-0,07</i>	<i>4,33</i>
A.3 Ηλεκτρισμός	0,73	-0,07	-0,15	-0,19	-0,20	0,32	-0,32	-0,34	0,33	-0,33	1,52
B ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0,46	0,10	0,25	-0,06	0,00	0,30	-0,08	0,12	0,23	0,02	22,20
B.1 Μηχανοκίνητα Οχήματα	0,35	0,05	0,12	-0,03	-0,07	0,18	0,04	0,04	0,22	0,04	9,43
B.2 Άλλα Εισαγόμενα	0,12	0,05	0,13	-0,03	0,07	0,12	-0,12	0,08	0,01	-0,02	12,77
Γ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1,05	1,37	1,29	1,38	1,42	1,41	1,24	1,35	1,40	1,29	41,11

Πίνακας 5**Ποσοστιαία μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανά κατηγορία προϊόντων (%)
2000-2002**

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Φεβ. 2001/ 2000	Ιαν. 2002/ 2001	Φεβ. 2002/ 2001	Ιαν.-Φεβ. 2001/ 2000	Ιαν.-Φεβ. 2002/ 2001	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001	2001 II	2001 III	2001 IV						
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	2,15	1,62	2,36	2,40	2,70	2,70	1,92	2,70	100,00
Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	5,49	4,09	3,06	3,97	8,64	1,01	11,14	8,70	0,80	9,92	18,20
Αλκοολούχα ποτά και καπνός	8,16	2,79	4,38	1,61	1,30	4,15	1,12	0,80	3,79	0,96	1,78
Ένδυση και υπόδηση	-0,46	-6,75	-6,75	-5,24	-2,12	-7,60	-5,39	-0,57	-13,10	-3,06	8,22
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	5,46	1,59	1,56	0,81	0,77	3,56	1,55	1,61	3,58	1,58	21,27
Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός, και προϊόντα καθαρισμού	1,47	0,15	0,80	-0,84	0,34	0,41	-2,03	-0,40	0,08	-1,22	7,08
Υγεία	6,18	5,41	5,79	4,81	5,05	5,21	4,00	4,54	6,20	4,27	4,92
Μεταφορές	5,70	2,29	4,77	0,83	-1,23	5,03	0,76	0,20	5,25	0,48	17,42
Επικοινωνίες	-10,36	1,73	-1,79	6,04	4,85	-1,88	-7,48	-6,32	-1,27	-6,90	1,79
Αναψυχή και πολιτισμός	-0,20	-0,50	-2,23	0,96	1,40	-2,03	1,12	1,31	-1,86	1,22	5,88
Εκπαίδευση	3,87	4,60	4,05	4,15	6,63	3,23	6,63	6,63	3,23	6,63	2,33
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	5,80	6,00	6,58	5,43	3,96	8,63	3,45	3,17	8,41	3,31	6,07
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	4,16	3,97	4,50	3,16	2,95	5,45	2,55	3,12	5,38	2,83	5,04

Πίνακας 6

Σταθμισμένη επίδραση στη συνολική μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανά κατηγορία προϊόντων (%) 2000-2002

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Φεβ. 2001/ 2000	Ιαν. 2002/ 2001	Φεβ. 2002/ 2001	Ιαν.-Φεβ. 2001/ 2000	Ιαν.-Φεβ. 2002/ 2001	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001	2001 II	2001 III	2001 IV						
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	2,15	1,62	2,36	2,40	2,70	2,70	1,92	2,70	100,00
Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	0,99	0,75	0,56	0,72	1,57	0,19	2,03	1,60	0,15	1,82	18,20
Αλκοολούχα ποτά και καπνός	0,16	0,06	0,09	0,03	0,03	0,08	0,02	0,02	0,08	0,02	1,78
Ένδυση και υπόδηση	-0,04	-0,54	-0,57	-0,39	-0,17	-0,55	-0,37	-0,04	-1,03	-0,21	8,22
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	1,17	0,34	0,34	0,18	0,17	0,78	0,34	0,36	0,78	0,35	21,27
Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός, και προϊόντα καθαρισμού	0,10	0,01	0,05	-0,06	0,02	0,03	-0,14	-0,03	0,01	-0,08	7,08
Υγεία	0,31	0,27	0,29	0,25	0,26	0,27	0,21	0,24	0,31	0,22	4,92
Μεταφορές	0,97	0,40	0,81	0,15	-0,22	0,87	0,13	0,04	0,90	0,09	17,42
Επικοινωνίες	-0,17	0,03	-0,03	0,09	0,06	-0,03	-0,11	-0,09	-0,02	-0,10	1,79
Αναψυχή και πολιτισμός	-0,01	-0,03	-0,13	0,05	0,08	-0,12	0,06	0,07	-0,11	0,07	5,88
Εκπαίδευση	0,09	0,11	0,10	0,10	0,16	0,08	0,16	0,16	0,08	0,16	2,33
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	0,36	0,38	0,41	0,35	0,25	0,53	0,22	0,21	0,52	0,22	6,07
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	0,21	0,20	0,22	0,16	0,15	0,27	0,13	0,16	0,27	0,15	5,04

Πίνακας 7**Ημερολόγιο προγραμματισμένων ανακοινώσεων επιτοκίων 2002**

(* ημερομηνία)

	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοεμ.	Δεκ.
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ¹	3 *	7	7	4	2	6	4	1	12	10	7	5
	3,25	3,25	3,25									
Τράπεζα της Αγγλίας ²	10	7	7	4	9	6	4	1	5	10	7	5
	4,00	4,00	4,00									
Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ ³	29/30		19		7	25/26		13	24		6	10
	1,75		1,75									
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ⁴	25	21		11	9	13	11	8	12	10	14	12
	5,50	5,50										

(1) Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos

(2) Repo Rate

(3) Federal Funds Rate

(4) Επιτόκιο Lombard

Πίνακας 8**Επενδύσεις χαρτοφυλακίου: Αγορές μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου από μη κατοίκους**

(χιλιάδες λίρες)

Χώρα επενδυτή	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2002	2002
		Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπτ.	Οκτ.	Νοεμ.	Δεκ.	Ιαν.	Φεβ.
Αίγυπτος	30,1	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17,1	8,4	0,0	0,5
Αυστραλία	207,9	26,2	27,4	19,4	11,8	6,1	55,6	13,2	34,6	5,3	3,6	0,4	4,4	0,9	0,0
Αυστρία	210,4	0,0	174,8	13,6	0,2	21,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βέλγιο	16,2	6,0	4,7	0,0	0,0	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βρετανικά Παρθένα Νησιά	175,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	33,2	23,1	36,0	56,9	25,1	67,1	76,7
Γαλλία	68,9	0,0	68,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γερμανία	260,4	56,8	24,2	35,1	53,7	52,7	19,7	9,3	2,1	0,0	0,0	3,6	3,3	15,6	0,0
Γεωργία	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γιουγκοσλαβία	159,6	62,4	13,6	33,0	20,9	0,0	22,6	7,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,8
Ελβετία	25,6	0,0	0,0	0,0	11,8	6,4	1,7	3,5	0,0	0,0	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0
Ελλάδα	8.753,2	799,8	1.414,3	1.125,7	723,1	1.089,6	394,6	427,5	912,9	468,4	710,6	577,8	108,9	221,9	34,3
Ζάμπια	109,8	0,0	0,0	0,0	0,0	31,2	16,5	5,5	34,3	0,0	5,5	12,0	5,0	0,7	7,2
Ζιμπάμπουε	8,9	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	3,8	2,1	0,0	0,9	1,2	0,0	0,0	0,0
Ην. Αραβικά Εμιράτα	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0
Ηνωμένες Πολιτείες	268,2	19,6	71,7	9,7	56,4	50,1	3,0	10,6	3,3	0,0	39,9	3,9	0,0	14,8	0,0
Ηνωμένο Βασίλειο	2.157,3	615,1	342,8	203,9	169,0	271,1	132,5	59,7	53,6	107,4	20,6	137,0	44,6	68,9	35,0
Ιορδανία	40,1	0,0	0,0	0,0	20,1	0,0	14,7	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιράν	22,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,6	1,5	6,4	10,9	0,4	0,2	0,0
Ιρλανδία	112,3	7,7	0,0	55,9	35,8	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4	2,3	2,4	0,0
Ισπανία	15,0	1,8	0,6	0,0	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιταλία	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2
Καναδάς	66,1	34,1	2,6	2,9	0,3	12,3	11,7	0,6	0,0	0,6	0,9	0,1	0,0	0,5	7,4
Κούβα	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λετονία	39,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,6	0,0	0,0	0,0	4,8	23,3	0,0	0,0	0,0
Λίβανος	10,9	0,0	0,6	0,0	7,6	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λιβύη	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μεξικό	22,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μολδαβία	7,1	0,0	5,7	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Νότια Αφρική	664,9	18,0	32,5	18,0	11,9	41,8	8,0	28,4	58,4	117,1	26,5	235,6	68,6	139,1	122,7
Ολλανδία	3,5	0,0	2,6	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ουκρανία	522,0	48,2	30,0	26,1	54,7	59,3	58,6	55,4	29,1	36,6	10,6	98,4	14,9	14,6	0,0
Παναμάς	29,4	0,0	0,0	29,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ρωσία	949,7	312,4	116,6	78,1	17,6	105,6	41,2	26,6	48,7	35,2	45,0	41,3	81,5	22,1	3,0
Σαουδική Αραβία	174,7	0,0	0,0	19,5	10,4	18,8	0,0	6,8	41,7	77,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Συρία	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Τσεχία	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Φιλιππίνες	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Άγνωστης προέλευσης	118,9	32,0	44,7	13,7	0,0	23,5	1,2	0,0	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Σύνολο	15.265,8	2.044,7	2.384,7	1.686,2	1.206,2	1.817,3	794,6	688,5	1.261,6	872,7	915,9	1.226,0	367,3	569,9	291,9

Πίνακας 9**Επενδύσεις χαρτοφυλακίου: Πωλήσεις μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου από μη κατοίκους**

(χιλιάδες λίρες)

Χώρα επενδυτή	2001 ¹	2001 Jan. ¹	2001 Feb.	2001 Mar.	2001 Apr.	2001 May	2001 June	2001 July	2001 Aug.	2001 Sep.	2001 Oct.	2001 Nov.	2001 Dec.	2002 Jan.	2002 Feb.
Αίγυπτος	14,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9	8,8	0,0	0,9
Αυστραλία	55,3	0,3	0,3	3,8	0,0	5,6	0,0	0,0	15,6	14,0	0,0	5,0	10,7	0,4	2,5
Αυστρία	27,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βρετανικά Παρθένα Νησιά	201,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	37,8	15,0	44,7	22,8	9,1	51,4	20,9	39,6	0,1
Γαλλία	109,4	0,0	109,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γερμανία	14,8	0,3	8,0	0,0	0,0	0,7	4,2	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γιουγκοσλαβία	160,2	79,0	31,7	22,9	8,1	0,0	11,9	0,0	0,0	5,5	0,0	0,0	1,1	5,8	0,1
Ελβετία	453,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,5	176,2	59,1	152,9	30,5	7,4	0,0	0,0	0,0
Ελλάδα	5.814,2	371,1	1.123,3	567,7	447,5	811,2	461,9	269,3	331,6	391,7	348,2	555,8	135,0	22,9	65,1
Ηνωμένες Πολιτείες	3.874,0	1,3	381,3	406,3	388,9	183,8	115,5	131,3	165,8	73,1	490,2	1.286,1	250,4	202,1	97,2
Ηνωμένο Βασίλειο	1.101,1	143,4	278,0	24,5	125,7	80,4	210,2	64,2	32,9	43,0	19,2	60,6	19,1	14,4	12,4
Ιράν	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9	1,0	0,0	0,0
Ισπανία	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιταλία	13,6	13,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Καναδάς	6,8	0,5	1,7	1,7	0,3	0,0	2,2	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Κούβα	0,4	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λετονία	7,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4	0,5	0,0	4,9	1,8
Λίβανος	2,2	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λιβύη	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μολδαβία	5,8	0,0	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Νότια Αφρική	367,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0	1,0	44,1	36,0	165,3	20,1	100,6	46,8	157,3
Ολλανδία	2,9	0,0	1,9	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ουκρανία	46,3	0,0	0,0	0,0	0,0	9,2	17,5	0,4	11,5	0,0	0,0	1,3	6,4	1,7	0,0
Ρωσία	602,9	347,1	139,5	56,7	0,0	0,2	0,1	0,2	0,3	5,0	20,1	10,6	23,2	23,2	9,8
Συρία	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Φιλιππίνες	21,1	5,6	0,0	0,0	15,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Άγνωστης προέλευσης	3,9	0,2	1,6	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	12.920,1	962,3	2.085,9	1.086,6	988,0	1.097,0	888,8	659,0	706,1	771,8	1.090,2	2.007,4	577,1	361,7	347,3

(1) Τα στοιχεία για τις πωλήσεις τον Ιανουάριο 2001 καλύπτουν μόνο την περίοδο 17.01.2001 to 31.01.2001.